

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebina. 61. Okrožnica papeža Benedikta XV. o krščanski obnovitvi miru. — 62. Duhovne vaje za Lavantinsko duhovščino v Gospodovem letu 1920. — 63. Cerkevno slavlje sedemdesetletnice rojstva premisljivega nadpastirja Lavantinskega. — 64. Dostavek k poročilu o orlovskem taboru. — 65. *Sacrae Congregationis de Religiosis litterae circulares ad Ordinarios locorum circa eiusdem personae repetitam electionem ad munus moderatricis generalis in congregationibus religiosis et antistitae in monasteriis monialium.* — 66. Pastirski list o volitvah v ustavodajno zbornico. — 67. Cerkevno slavljenje državnih praznikov. — 68. Osebna naznanila.

61.

Okrožnica papeža Benedikta XV. o krščanski obnovitvi miru.

V Gospodu ljubljeni verniki!

Bog, čigar modrost sega z močjo od kraja do kraja in ki vse prijetno urejuje (Modr. 8, 1), nam je po več kakor štiriletni svetovni vojni, po mnogem trpljenju in obilnih prošnjah vendar enkrat podelil tako zaželeni mir. Že v začetku tekočega leta, dne 6. januarja, sem vam zategavoljo, ljubi škofljani, poslal pastirski list, v katerem sem povzdigoval dobrote blaženega miru. Pisal sem o veselju, ki nas vse ob sklepu vojske navdaja, o zahvali, ki smo jo dolžni Bogu, ker je v »strahovitih časih očitvidno držal svojo roko nad našo škofijo«¹ in govoril sem o resnih obljubah za prihodnost, s katerimi si hočemo krščanski mir zagotoviti in varovati.

Med zahvalami za mir pa sem omenil, da se hočemo za Bogom iskreno zahvaliti tudi njegovemu zastopniku in namestniku na zemlji, Njih Svetosti Benediktu XV. Potekom vojne že so namreč papež neprenehoma opominjali narode k sklepu miru, pa so odrejevali molitve za izprositev božjega usmiljenja. Dne 1. avgusta 1917 so izdali miroljubni papež kot mogočen klicar in apostol miru nujen opomin k spravi. Takoj ko je prenehalo prelivanje krvi, so v svoji okrožnici *Quod iam diu* od dne 1. decembra 1918 dali izraz svoji radosti in hvaležnosti, da je prenehala grozovita vojna.

Na Binkoštni praznik dne 23. maja tekočega leta pa so sveti oče Benedikt XV. poslali patriarhom, primatom, nadškofom, škofom in drugim ordinarijem, ki so v miru in edinosti združeni z apostolskim sedežem, novo znamenito okrožnico *Pacem Dei munus pulcherrimum*. V tej prelepi okrožnici podajajo naročila in navodila, ki peljejo k trajnemu miru in k tako potrebnemu ozdravljenju bolne človeške družbe. Modre nasvete dajejo vsem narodom sveta posebno glede na zvezo narodov, ki se ravno zdaj snuje. Kakor sem vam že jaz povdarjal, da je vesoljna, katoliška Cerkev najstarejša zveza narodov,² tako želijo tudi sveti oče, da se ustanovi zveza narodov na podlagi večnih krščanskih načel.

Ker je okrožnica tako odločilnega pomena za mirni razvoj in razcvit cele človeške družbe, jo tukaj po vsej njeni važni vsebini priobčujem svojim ljubim škofljanom.

Benedikt pp. XV.

Častitljivi bratje! Pozdrav in apostolski blagoslov!

Mir, najlepši dar božji, v primeri s katerim se, kakor piše sv. Avgustin, »tudi v pozemeljskih in minljivih rečeh ničesar prijetnejšega ne more slišati, ničesar hrepenenja vrednejšega želeti, končno ničesar boljšega najti«² — ta že nad štiri leta po željah vseh

¹ Lavantinske škofije uradni list. V Mariboru, dne 25. januarja 1920. Štev. I. odst. 1. str. 3.

² Idem, str. 4. — ² De Civitate Dei, lib. XIX, c. XI.

dobrih, po molitvah vernikov in solzah mater pričakovani mir se je vendar enkrat pričel svitati narodom, in Mi pred vsemi se tega najbolj veselimo. Pa žal, to naše očetovsko veselje kalijo premnoge in prehude stiske, kajti čeravno se je vojna povsod kolikortoliko končala in so že nekatere mirovne pogodbe podpisane, so še vendar ostale kali starih neprijateljstev; in dobro umejete, častitljivi bratje, da noben mir nima obstanka, da nobene mirovne pogodbe nimajo moči, dasiravno so sklenjene v še tako dolgotrajnih in trudapolnih posvetovanjih in so še tako sveto potrjene, če se ne bo srd in črt pomiril po zopetni upostavitvi medsebojne ljubezni. O tej zadevi torej, ki je največjega pomena za občno blaginjo, se hočemo z vami, častitljivi bratje, pogovoriti in obenem na njo vaša ljudstva še bolj skrbno opozoriti.

Mi predvsem, odkar smo bili po skrivnostnem božjem načrtu povzdignjeni na ta častitljivi sedež, nismo niti trenutek odnehali, dokler je vojna razsajala, si z vsemi močmi prizadevati, da bi čimprej vsi narodi sveta zopet obnovili bratovske odnose. Zato nismo nehali moliti, ponavljati opominov, predlagati novih potov za upostavitve prijateljstva, slednjič vse poskusiti, da bi z božjo pomočjo odprli ljudem dohod in vrata k miru, ki bi bil pravičen, časten in trajen, medtem ko smo zajedno vso svojo očetovsko skrb obračali v to, da bi povsod vsaj nekoliko olajšali pregrozovite bolečine in težave vseh vrst, ki so spremljale kruto bojevanje. In ravnotista ljubezen Jezusa Kristusa, ki nas je od začetka Našega tako težavnega pontifikata silila, da smo se trudili kakor za vrnitev miru tako da bi olajšali vojne grozote, Nas tudi danes sili, ko se je vendar nekakšen mir sklenil, da vse sinove svete Cerkve in še bolje celo človeštvo opominjamo, da naj že enkrat iztrebijo tako dolgotrajno sovraštvo iz svojih src in v njih prostor pripravijo slogi in medsebojni ljubezni.

In ni nam treba mnogo dokazovati, da bo človeška družba največjo škodo trpela, če bodo skrivna sovraštva in nasprotja med narodi navzlic sklenjenemu miru še dalje trajala. Ne govorimo o škodi v vseh tistih stvareh, s katerimi se pospešuje in povzdiguje napredek v državljanskem življenju, kakor v trgovini, obrti, umetnosti, književnosti, ki seveda le pri vzajemnem in mirnem življenju narodov prospevajo. A kar je še huje: največja rana bi bila s tem zadana vsebini in obliki krščanskega življenja, čigar celotna moč zavisi od ljubezni, saj se označenje Kristusove postave samo imenuje evangelij miru.¹

In v resnici, kakor sami veste in kakor smo že sicer Mi to večkrat omenili, Gospod Jezus ni ni-

česar tako pogosto in s takim povdarkom svojim učencem zatrjeval, kakor zapoved ljubezni kot tisto, ki vse druge obsega. In njo je Jezus Kristus sam imenoval novo in svojo in jo je hotel imeti kot značilno znamenje kristjanov, po katerem bi se lahko od drugih razločevali. Naposled je še umirajoč ravno to zapoved svojim zapustil in jih je prosil, da se naj ljubijo med seboj in da si naj po medsebojni ljubezni prizadevajo, posnemati tisto neizrekljivo edinost, ki je med božjimi osebami v Trojici: »Da so vsi eno... kakor smo tudi mi eno... da smo vsi potrjeni v edinosti.«¹

Za stopinjami božjega Učenika sledeč in dobro podučeni po njegovi živi besedi, so bili apostoli neutrudni v tem le podučevanju vernikov: »Pred vsem pa imejte vzajemno ljubezen neprestano med seboj.«² »Pred vsem pa imejte ljubezen, ki je vez popolnosti.«³ »Predragi, ljubimo se med seboj, ker je ljubezen iz Boga.«⁴ Dobro pa so te opomine Jezusa Kristusa in apostolov izpolnjevali naši bratje iz prvih časov, in ti so, čeprav so izhajali iz različnih in med seboj nasprotnih narodov, vendar zatrli spomin na razprtije v prostovoljnem pozabljenju in so živeli v popolni slogi. In resnično se je takšna edinost njihovih duš in src na čudovit način razločevala od pozemeljskih sovražnosti, ki so tlele v srcih tedanje človeške družbe.

Kar smo ravno sedaj navedli o zapovedi medsebojne ljubezni, prav isto velja tudi o odpuščenju krivic, in Gospod tega nič manj odločno ne ukazuje: »Jaz pa vam povem, ljubite svoje sovražnike, delajte dobro njim, kateri vas sovražijo, in molite za nje, ki vas preganjajo in obrekujejo, da bote otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, ki daje svojemu solncu vzhajati nad dobrimi in hudobnimi.«⁵ Odtod izhaja tudi tako resnobni opomin sv. Janeza apostola: »Vsak, ki sovraži svojega brata, je ubijalec. In veste, da noben ubijalec nima večnega življenja v sebi obstoječega.«⁶ Končno nas je Jezus Kristus učil Boga tako moliti, da sebi prosimo odpuščanja pod tem pogojem, če mi drugim odpustimo: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.«⁷ Če pa je kdaj izpolnjevanje te zapovedi prehudo in pretežavno, nam pomaga božji Vzveličar človeškega rodu, da moremo vsako težavo premagati, ne le s pravočasno podporo svoje milosti, temveč tudi s svojim lastnim vzgledom; kajti ko je na križu visel, je opravičil tiste, ki so ga tako krivično in nedostojno mučili, pri svojem Očetu, rekoč: »Oče odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.«⁸ Mi torej, ki moramo usmiljenost in dobrotnost Jezusa Kristusa,

¹ Ef. VI, 15.

¹ Jan. XVII, 21—23. — ² I. Petr. IV, 8. — ³ Kol. III, 14. — ⁴ I. Jan. IV, 7. — ⁵ Mat. V, 44—45. — ⁶ I. Jan. III, 15. — ⁷ Mat. VI, 12. — ⁸ Luk. XXIII, 34.

katerega, čeprav brez zasluženja, nadomestujemo, pred vsemi posnemati, odpuščamo po njegovem vzgledu iz celega srca vsem in vsakemu posameznemu sovražniku, ki so vedoma ali nezvestno Našo osebo ali Naše delo s katerimkoli sramotenjem obrekovali ali obrekujejo; vse objemljemo z največjo ljubeznijo in dobrohotnostjo in nočemo opustiti nobene priložnosti, da jih z dobrotami obdarujemo, kolikor moremo. Isto so dolžni storiti vsi kristjani, ki so vredni tega imena, naproti tistim, ki so jim med vojsko storili kakšno krivico.

Ni namreč samo s tem zadovoljna krščanska ljubezen, da ne sovražimo sovražnikov in jih kakor brate ljubimo, temveč hoče tudi, da jim dobro storimo, hodeč po stopinjah našega Vzveličarja, ki je »hodil okoli deleč dobro in ozdravljajoč vse od hudobnega duha mučene«¹ ter je svojega umrljivega življenja tek, ki ga je popolnoma posvetil dobrodelnosti do ljudi, dokončal s tem, da je kri za nje prelil. Zato pravi Janez: »V tem smo spoznali ljubezen božjo; da je on svoje življenje za nas dal; tudi mi moramo za brate življenje dati. Kdor ima premoženje tega sveta in vidi svojega brata, da je v potrebi, pa zapre svoje srce pred njim, kako prebiva ljubezen božja v njem? Otrociči moji, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in v resnici.«² Nikdar pa se ni zdelo bolj potrebno razširiti prostore ljubezni kakor ravno v naših dneh, v največjih stiskah, pod katerimi vzdihujemo in trpimo; še menda nikdar ni človeški rod tako kakor danes potreboval vzajemnega izkazovanja dobrot, ki se rodi iz odkrite ljubezni do bližnjega in je polno vdanosti in gorečnosti. Če namreč pogledamo na vse strani, kjer so divjale vojne grozote, se razprostirajo pred nami neizmerne, razdejane in opustošene pokrajine, kjer je vse neobdelano in zapuščeno, množice, ki so prišle tako daleč, da nimajo ne hrane, ne obleke, ne strehe, brezštevilne vdove in sirote, ki potrebujejo katerekoli pomoči, neverjetna četa oslabeledih, največ še detet in otrok, katerih bolna telesa pričajo o vojni krutosti.

Kdor veliko to bedo, pod katero vzdihuje človeštvo, premišljuje, se sam ob sebi spomni tistega evangelijskega popotnika,³ ki je šel iz Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike, ki so ga opleniili, ranili in napol mrtvega pustili ležati. Oba slučaja sta si med seboj zelo podobna, in kakor se je njemu od usmiljenja ganjeni Samaritan približal, mu olja in vina v rane vlil, jih obvezal, ga prepeljal v prenočišče in je zanj skrbel; enako je potrebno za ozdravljenje človeške družbe, da ponudi svojo roko Jezus Kristus, čigar podoba je tisti Samaritan.

To je delo in naloga, katero si lasti Cerkev ki varuje duha Jezusa Kristusa kot dedinja; Cerkev pravimo, katere celotno življenje je prepleteno s čudovito raznovrstnimi dobrotami: razpolaga namreč kot »najbolj prava mati kristjanov s tako nežno ljubeznijo do bližnjega, da ima za različne bolezni, ki vsled greha obiskujejo dušo, vsake vrste zdravilo v obilnosti pripravljeno,«¹ zato »vadi in podučuje po otroški otroke, s krepko roko mladeniče, mirno starce, kakoršna je pač vsakega ne le telesna, ampak tudi duševna zrelost.«² — Ta sredstva krščanske dobrodelnosti pripomagajo s tem, da duše pomirjajo, neverjetno uspešno k temu, da se povrne splošen mir.

Zato vas prosimo, častitljivi bratje, in vas rotim pri ljubezni Kristusovi, zastavite ves svoj trud in vso svojo marljivost v to, da vse svoji skrbi izročene vernike ne samo izpodbujate, da odnehajo od sovražstva in odpustijo krivice, temveč jih tudi opominjate, da tem izdatneje pospešujejo vse tiste naprave krščanske dobrodelnosti, ki nudijo potrebnim podporo, žalostnim tolažbo, varstvo slabim, slednjič njim, ki so bili najbolj prizadeti po vojski, raznovrstno pripravno pomoč. Želimo, da zlasti svoje duhovnike opominjate, naj bodo kot služabniki miru vneti za to, kar vsebuje bistvo krščanskega življenja, namreč za ljubezen do bližnjega tudi do sovražnikov: naj bodo, ko so »vsem vse postali,«³ drugim sijajen vzgled, srdu in sovraštvu naj vojsko napovedo in naj se srčno bore v zavesti, da s tem preljubnivemu srcu Jezusovemu in Njemu, ki ga, čeravno ne vredno, nadomestuje na zemlji, nekaj posebno prijetnega izkazujejo. V tem oziru se naj tudi opominjajo in nujno prosijo katoličani, ki pišejo knjige, v časopise in dnevnike, da kot »izvoljenci božji, sveti in ljubi, oblečejo usmiljenje, dobrotljivost,«³ in jo v svojih spisih izražajo s tem, da se ne samo vzdržujejo vseh krivičnih in praznih obtožb, temveč da tudi vsako ostrost in sramotenje v besedah opuščajajo; to bi nasprotovalo krščanski zapovedi, bi še nezaceljene rane zopet odprlo in to tembolj, ko je zlasti nedavno ranjena duša toliko občutljivejša za celo najlažji dotik po žalitvah.

Kar smo tukaj posameznim povedali glede na njihovo dolžnost, izvrševati dela ljubezni, to hočemo, da se raztegne na ljudstva, ki so dolgotrajno vojno prebojevala, da, ko bodo kolikor mogoče odstranjeni vsi vzroki za razprtije — in bo seveda zadoščeno tudi pravičnosti — upostavijo med seboj prijateljske zveze. Evangelijska zapoved ljubezni med posameznimi ljudmi ni različna od tiste, ki naj vlada

¹ Cfr. Augustinus, De moribus Ecclesiae catholicae, lib. I. c. XXX.

² I. Kor. IX, 22.

³ Kol. III, 12.

¹ Dej. ap. X, 38. — ² I. Jan. III, 16—18.

³ Luk. X, 30.

med državami in ljudstvi, ki končno obstojijo le iz poedinih oseb. Sedaj po končani vojni se snuje ne samo iz razlogov ljubezni, temveč vsled nekakšne potrebe razmer splošno združenje narodov, ker so narodi že po naravni vezi medsebojnih potrebščin in vzajemne dobrohotnosti prisiljeni ravno sedaj k združitvi, zlasti ker se je prosveta tako povzdignila in se je občevanje čudovito olajšalo.

In apostolska stolica, kakor smo že omenili, ni nikakor med vojsko prenehala povdarjati takšnega odpuščanja krivic in takšne bratovske sprave narodov, ki jo ukazuje nad vse sveta zapoved Kristusova in skupno človeško in državljansko življenje samo; tudi ni pripustila, da bi se tedaj ta npravna načela sredi bojev in sovraštva pozabila, in sedaj po sklenjenem miru jih priporoča ter oznanjuje še v večji meri, kakor se je pred kratkim zgodilo v pismu do vseh škofov Nemčije¹ in v drugem pismu do kardinala nadškofa v Parizu². Ker pa sedanja splošna navada, da se medsebojno obiskujejo in shajajo vladarji in prvaki držav v svrhu obravnave važnejših zadev, močno varuje in pospešuje medsebojno slogo izobraženejših narodov, bi Mi v prid slogi ne bili z ozirom na izpremenjene časovne razmere in z ozirom na nevarna časovna prizadevanja nasprotni, da se strogost tistih pogojev nekoliko omili, katere so Naši predniki zaradi uničenja posvetne države Apostolske Stolice po pravici iz tega namena določili, da bi slovesnejše posete katoliških vladarjev v Rimu preprečili. Odkrito in odločno pa izjavljamo, da se ta naša prizanesljivost, ki jo svetujejo in skoro zahtevajo izredne razmere časov, nikakor ne sme razlagati kot tiha odpoved najsvetejšim pravicam, kakor da bi sveta Stolica v sedanjem nenaravnem položaju, v katerem se nahaja, od svojih pravic odstopila. Nasprotno pri tej priliki »iz istih vzrokov obnovimo vse ugovore, ki so jih naši predniki večkrat vložili ne iz človeških razlogov, temveč primorani k temu po svetosti dolžnosti, da bi namreč branili pravice in čast Apostolske Stolice« ter sedaj zopet in z večjim povdarkom terjamo, da se po sklenjenem miru tudi za »poglavarja Cerkve neha ono neprimerno stanje, ki iz večkerih vzrokov silno škoduje miru narodov.«

Če se bodo razmere tako po pravičnosti in ljubezni uredile in se bodo narodi med seboj zopet spravili, potem bi bilo želeti, častitljivi bratje, da se vse države, ki so odstranile medsebojna sumničenja, združijo v eno družino, da branijo svojo lastno neodvisnost in varujejo splošni red v človeški družbi. Da se sklene zveza narodov, k temu nas izpodbuja — da mnogo drugega preidemo — splošno priznana

potreba, da se velikanski stroški za vojaštvo, katerih težkega bremena države več prenašati ne morejo, odpravijo ali vsaj zmanjšajo tako, da ne bodo več izbruhnile toli uničujoče borbe, ali se bo ta nevarnost za kar najdaljši čas odvrnila in bo mogel vsak narod neodvisnost in neoskrunjenost svojega ozemlja v okviru določenih pravičnih mej ohraniti.

Če bodo pa enkrat narodi po krščanski zapovedi zedinjeni, potem ne bo glede na to, kar bodo zavoljo pravičnosti in ljubezni pričeli, Cerkev tista, ki bi odrekla svojo dragoceno pomoč; kajti ker je najpopolnejši vzgled splošne družbe, ima že vsled svojega ustroja in svojih naprav čudovito moč, da združuje ljudi ne le z ozirom na njihovo večno srečo, temveč tudi na pozemeljsko dobrobit, s tem namreč, da jih tako vodi po pozemeljskih dobrinah, da ne izgubijo večnih. Mi vemo iz zgodovine, da so od tistega časa, odkar je Cerkev stala in divje narode Evropske s svojim delom prepojila, polagoma prenehali različni in globoki zapletljaji, ki so jih ločili; in ko so se počasi v eno in enakomerno družbo združili, je rojena bila krščanska Evropa, ki je, varujoč razliknost narodov, vendar pod vodstvom in varstvom Cerkve stremela po enotnosti, pospeševalki blagostanja in veličine. Prelepo pravi tozadevno Avguštin: »Med tem, ko to nebeško mesto potuje po zemlji, kliče državljane vseh narodov k sebi ter vstvarja iz vseh narodov potujočo družbo; ne zmeni se za to, kar najde med njimi različnega v običajih, postavah in uredbah: to so same stvari, ki pridobivajo ali ohranjujejo pozemeljski mir in ki jih Cerkev ne le ne razdira in ukončava, temveč nasprotno varuje in potrjuje; vendar pa je vse to, čeprav različno pri raznih narodih, podrejeno enemu in istemu namenu pozemeljskega miru, če seveda vere ne ovira, ki uči enega najvišjega in pravega Boga.«¹ In ravno tisti sveti učenik nagovori Cerkev tako le: »Ti združuješ z državljani državljane, narode z narodi, sploh ljudi v spominu na prve starše ne le v družbo, ampak tudi v neko bratstvo.«²

Zatorej, da se povrnemo k začetku svojega pisanja, objemljemo z ljubeznijo vse svoje sinove in jih rotimo v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, da medsebojne spore in razprtije radovoljno pozabijo in ostanejo med seboj združeni v objemu krščanske ljubezni, kateri ni nihče tujec in neznanec; nadalje opominjamo prav resno vse narode, da napravijo v duhu krščanske dobrohotnosti resničen mir med seboj in se združijo v eno zvezo, ki bo ostala pod varstvom pravičnosti trajna; naposled prosimo vse ljudi in vse narode, da se z duhom in srcem pridružijo katoliški Cerkvi in po Cerkvi Kristusu, človeškega

¹ Litterae apostolicae *Diurni*, die XV. iulii MCMXIX.

² Ep. *Amor ille singularis*, die VII. octobris MCMXIX.

³ Literae encyclicae *Ad beatissimi*, datae die 1. novembris MCMXIV.

¹ De Civitate Dei, lib. XIX, C. XVII.

² De moribus Ecclesiae catholicae, I. c. XXX.

roda Odrešeniku, da lahko po vsej pravici besede Pavlove do Efežanov na nje obrnemo: »Zdaj pa v Kristusu Jezusu ste se vi, ki ste bili nekdanj daleč, približali v Krisusovi krvi. Zakaj on je naš mir, ki je iz obeh eno storil, in je podrl srednjo steno pregraje, ker je umoril sovraštvo sam po sebi. In ko je prišel, je oznanjeval mir, vam, ki ste bili daleč, in mir njim, ki so bili blizu.«¹ Nič manj primerne niso besede, ki jih ima isti apostol do Kološanov: »Nikar ne lačajte drug drugemu in slecite starega človeka z njegovimi deli in oblecite novega, njega, ki se ponovi v spoznanju, po podobi tistega, ki ga je vstvaril, kjer ni pagana, ne juda, ne obreze, ne neobreze, ne tujca, ne Skita, ne sužnja, ne prostega, ampak vse in v vseh Kristus.«²

Zaupajoč v pomoč brezmadežne Device Marije, katere klicanje kot »kraljice miru« smo vsem pred kratkim ukazali, in v priprošnjo treh blaženih nebeščanov, katerih svetniško čast smo ravnokar proglasili, prosimo ponižno Svetega Duha, da podeli »svoji Cerkvi dar edinosti in miru«,³ in z novim bogatim razlitjem svoje ljubezni prenovi obraz zemlje v skupno blaginjo.

Kot poroštvo tega nebeškega daru in kot dokaz očetovske naše dobrohotnosti, podelimo iz srca vam, častitljivi bratje, vaši duhovščini in vašemu vernemu ljudstvu apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru, dne 23. maja na Binkoštni praznik 1920, v šestem letu Našega papeštva.

Papež Benedikt XV.

Kristjani predragi in preljubi!

To so torej resni nauki in zanesljiva navodila, ki jih dajejo papež Benedikt XV. vsemu človeštvu v doseg trajnega medsebojnega miru. Preskrbni in dobri pastir naštevajo vzroke za dosedanja duševna in telesna zla in nam podajajo pripravne pripomočke za njih odpravo. Prelepo razvijajo sveti oče v krasni okrožnici načela pravega krščanskega miru. Že v svoji prvi temeljiti okrožnici, ki so jo pisali Njih Svetost na god vseh svetnikov l. 1914 vsem škofom katoliškega sveta, naglašajo, kako potrebno je, z vso gorečnostjo se truditi, da bo ljubezen Jezusa Kristusa zopet zavladata v človeških srcih.⁴ V zmislu opomina sv. apostola Pavla do Timoteja: Cilj in konec pa zapovedi je ljubezen iz čistega srca in dobre vesti in nehlinjene vere (I. Tim. 1, 5),

želijo tudi sveti oče od vseh narodov izvrševanje ljubezni, ki je edino zdravilo zoper zdražbo in neslogo, zoper sovraštvo in maščevanje, zoper razpor in prepir. Vabijo s pristrčnimi besedami vsa ljudstva, da sedaj, ko se je sklenil nekakšen mir, napravijo med seboj resničen mir na podlagi krščanske pravičnosti in ljubezni.

V dosegu blagega namena pa je potrebno predvsem načela krščanske ljubezni med posamezniki prenesti tudi v javno in državno življenje. Medsebojni odnosi med posameznimi državami naj bodo uravnani po krščanski ljubezni, po medsebojni prizanesljivosti in spravljivosti. Če bo tudi v mednarodno življenje prešel krščanski duh, potem še le bodo dani vsi predpogoji za mirni razvoj človeštva.

Enkrat za vselej mora človeštvo opustiti napačno mnenje, da je vera samo zasebna stvar, ki se mora in sme kazati samo le med štirimi stenami. Sveti oče želijo zato, da gre krščanstvo iz ozkega kroga družine tja v državno življenje. Vsi odnosi med državami naj bodo prešinjani od krščanske ideje. Naj ne bodo samo krščanske postave v državi, marveč krščanska načela naj bodo merilo tudi za mednarodno pravo držav. Le ta načela morejo zvezi narodov, ki se ravno sedaj snuje, zagotoviti obstoj in zavarovati prospeh. Večne krščanske resnice morajo biti podlaga mogočnemu poslopju zveze narodov. Vsi drugi poskusi zidanja te mogočne stavbe človeštva bi bili le slabo zidanje na pesek.

Nevenljive zasluge za ves človeški rod so si stekli blagodušni papež Benedikt XV. s tem, da so opomnili narode ravno v trenutku, ko si na razvalinah starega reda gradijo sreče nov dom, na neomajne temelje krščanstva, ki še le dajo pravo trdnost vsaki človeški stavbi. Ovrgli so s tem vsa zlobna in hudobna podtikovanja nasprotnikov Cerkve, kakor da bi Cerkev premalo delovala za vrnitev miru in reda narodom. Globoko ganljiva okrožnica mora oči odpreti tudi tistim, ki dosedaj še niso hoteli pripoznati blagonosnega prizadevanja svete Cerkve za red in mir.

Ni čuda, da so senat, parlament in najvišje sodišče združenih držav v Braziliji sklenili, da hočejo javno in slovesno počastiti miroljubnega papeža v znak hvaležnosti in priznanja za Njihovo mirovno prizadevanje. Sprejeli so predlog, da se besedilo zlate okrožnice o miru sprejme celotno in neskrajšano med zbornične akte in kot tako priobči.

Sveta dolžnost nas vseh katoličanov pač je, da se z otroško ljubeznijo pridružimo prizadevanju svetega očeta, človeštvu zopet vrniti ljubi, sladki mir. Skrbimo za to, da pride okrožnica svetega očeta med vernike, da bodo ljudje spoznali, kje se more

¹ Ef. II, 13.

² Kol. III, 9—11.

³ Secreta in Sollemnitate Corporis Christi.

⁴ Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo. V Mariboru, dne 15. jan. 1915. Št. II. odst. 7 str. 24.

najti pot, ki pelje k trajnemu blagoslovljenemu miru.

Če bomo to zvesto delali, bo tudi nam veljal apostolski pozdrav sv. Pavla: Mir bratom in

ljubezen z vero od Boga Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa! Milost bodi z vsemi, ki ljubijo Gospoda našega Jezusa Kristusa s stanovitnostjo! Amen. (Efež. 6, 23. 24).

V Mariboru, na god povišanja svetega Križa, dne 14. septembra leta Gospodovega 1920.

† **Mihael,**
knezoškof.

Opomba. Predstoječi pastirski list naj dušni pastirji vernikom s pridiznic preberejo, kakor jim bo bolj kazalo in sodilo.

62.

Duhovne vaje za Lavantinsko duhovščino v Gospodovem letu 1920.

Na letošnje duhovne vežbe za duhovščino Lavantinske škofije, ki so se v navzočnosti Njih ekselence, prevzvišenega in premilostljivega gospoda knezoškofa Dr. Mihaela Napotnik vršile pod vodstvom o. Regalata Čebulj O. F. M. od 22. do 27. avgusta 1920 v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru, so bili častivredni dušni pastirji pravočasno povabljeni.¹ Poslušni kakor vselej so prihiteli gospodje od vseh strani razsežne vladikovine v dovoljnem številu.

Eksercij, ki so jih dne 23. avgusta zvečer s prisrčnim pozdravom vseh udeležencev ter z uvodnim govorom kot pripravo otvorili premilostljivi Nadpastir, so se udeleževali naslednji gospodje:

Arzenšek Alojzij, kanonik v Mariboru — Atelšek Ivan, kaplan pri Sv. Barbari v Haložah — Avšič Martin, kaplan v Mozirju — Baznik Janez, kaplan v Selnici ob Dravi — Božiček Franc, župnik v Kamnici pri Mariboru — Bračič Andrej, župnik v Limbušu — Cilenšek Janez, mestni vikar v Ptujju — Čížek Jožef, dekan v Jarenini — Drogenik Anton, župnik v Polju — Erhatič Martin, kaplan pri Sv. Jakobu v Slov. goricah — Gliebe Andrej, dekan v Ormožu — Grušovnik Adam, dekan v Hočah — Hauptman Janez, župnik v pok. pri Sv. Martinu pod Vurbergom — Heber Franc, župnik na Sp. Polskavi — Dr. Hohnjec Jožef, profesor bogoslovja v Mariboru — Holcman Pavel, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru — Janežič Rudolf, kanonik in ravnatelj duhovšnice v Mariboru — Dr. Jehart Anton, profesor bogoslovja v Mariboru — Jelšnik Janez, župnik v Zibiki — Jerovšek Anton, dr. Rom. in iure can., v Mariboru — Jurhar Martin, špiritual v Mariboru — Kociper Janez Ev., gimnazijski profesor veronauka v Mariboru — Kolenc Leopold, župnik v Širju — Kovačič Frančišek, dr. phil., profesor bogoslovja v Mariboru — Lanjšic Anton, župnik pri Sv. Martinu pod Vurbergom —

Leben Alojzij, kaplan pri Sv. Urbanu blizu Ptujja — Lončarič Jožef, župnik pri Sv. Jederti nad Laškim — Lorger Evgen, korni vikar v Mariboru — Matek Martin, dr. Rom. in iure can., stolni prošt v Mariboru — Medved Martin, župnik v Laporju — Medvešek Ivan, župnik na Vidmu — Mirt Jožef, vikar v Konjicah — Molan Franc, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru — Moravec Franc, kanonik in stolni župnik v Mariboru — Osterc Franc, kn. šk. ekspeditor v Mariboru.

P. Pavec Janez, O. S. B., administrator v Radgoni — Pavlič Vid, provizor na Remšniku — Petelinšek Martin, katehet v Mariboru — Pirš Alojzij, kaplan v Žalcu — Rakun Franc, kaplan v Majšbergu — Rampre Franc, kaplan v Kamnici — Ratej Friderik, kaplan v Žalcu — Repolusk Friderik, župnik pri Št. Vidu nad Valdekom — Roškar Martin, župnik v Št. Ilju pod Turjakom — Rotner Janez, dekan v Škalah — Slaje Milan, kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni — Somrek Anton, kaplan na Sladki gori — Dr. Somrek Jožef, profesor bogoslovja v Mariboru — Stergar Anton, dekan in predmestni župnik pri Sv. Magdaleni v Mariboru — Stermšek Franc, kaplan v Slov. Bistrici — Sušnik Janez, kn. šk. računski revident v Mariboru — P. Šalamun Bernardin, kaplan pri Sv. Trojici v Haložah — Škamlec Ignacij, župnik v Leskovcu — Šlander Maksimilijan, kaplan na Ponikvi ob juž. žel. — Šparl Avgust, korni vikar v Mariboru — Štiglic Franc, kaplan v Vojniku — Štrakl Matej, župnik pri Sv. Petru niže Maribora — Terstenjak Ernst, voj. duhovnik v Mariboru — Tkavc Anton, stolni vikar v Mariboru — Dr. Tomažič Ivan, kanonik v Mariboru — Turk Mihael, kaplan pri Sv. Petru pod Svetimi gorami — Umek Mihael, kn. šk. dvorni kaplan in tajnik v Mariboru — Vraber Maksimilijan, kanonik v Mariboru — Vračko Evald, župnik v Št. Ilju v Slov. gor. — Zadravec Matija, kaplan v Ljutomeru — Zidanšek Jožef, vodja kn. šk. deškega semenišča v Mariboru — Žgank Ferdinand, kaplan na Prihovi

¹ Lavantinske škofije uradni list, 1920. Štev. VI. odst. 42. str. 86.

— Žičkar Marko, župnik pri Sv. Duhu v Ločah —
Živortnik Pavel, kaplan pri Sv. Magdalen v Mariboru.

Na podlagi izreka sv. apostola Pavla: *Formetur Christus in vobis* (Gal. 4, 19) je blagi voditelj duhovnih vaj v svojih govorih razvijal te-le misli: *Sacerdos alter Christus*, pa ne samo po oblasti in časti, ampak mora biti tudi po svojem življenju, torej mora biti popoln, svet. Svetosti pa najbolj nasprotuje greh, zlasti smrtni, ki je pravi atentat na božjo vsemogočnost in ljubezen. Lepša je smrt v milosti, kakor pa življenje v grehu! Duhovnik, da se greha obvaruješ, spominjaj se izmed štirih poslednjih reči zlasti smrti, sodbe in pekla. Skrbi zdaj za se, ker po smrti boš kmalu pozabljen. Poleg skrbi za svojo osebo, dušo in telo, ima župnik še nalogo pomagati drugim, staršem, ki so mu za Bogom največji dobrotniki, kaplanu kot svojemu stanovskemu sotrudniku, poslom in siromakom.

Kristusu lastna čednost je bila deviška čistost. Ta mora biti ljuba in draga tudi njegovemu služabniku, da more z uspehom delovati na pridiznici, v šoli in v javnosti. Čistost mu daje moč in ugled. Oboje pa mu hoče ugrabiti moderni svet, ne sicer z ječo, kakor svoje dni, pač pa z ženo, ki mu jo vriva s ponudbo zakona. Pa slovenski kler ne mara te ponudbe, rajši ostane še naprej coelebs, kar mu je v veliko čast pred vsem svetom. Duhovnik neomadeževan v življenju je tudi rad pokoren in v srcu vdan svoji predstojni oblasti, svetemu očetu kot namestniku Kristusovemu, svojemu ordinariju kot duhovnemu očetu, pa tudi svojemu principalu, župniku, oziroma dekanu. Lepa je deviška čistost, hvalevredna tudi pokorščina, pa ohraniti se da le s pomočjo molitve. Opuščanje molitve je začetek nazadovanja v dobrem ter padanja v grehe napuha, nečistosti in upornosti. Moliti nam je torej predvsem treba, ako hočemo kot duhovniki kaj dobrega doseči bodisi v zasebnem bodisi v javnem življenju.

Poglavitna dolžnost, *principalissimum officium*, pravega služabnika Jezusovega v javnem delovanju pa je učenje ali pridigovanje v duhu Kristusovem po vzgledu apostolov, to pa neustrašno in vztrajno, dokler dopuščajo moči. Kristusa križanega je treba oznanjevati vsem, odraslim na pridiznici, pa tudi malim v šoli. K temu pa morata pripomagati zopet molitev ter učenje ali študij. Zelo važno je duhovnikovo delovanje v spovednici. Zakrament svete pokore je delo božje vsemogočnosti, ki terja od spovednika mnogo svetosti in čistosti, da sam ne pade, ko druge očisti; je delo božje modrosti, ki terja obilo znanosti, višjo stopnjo krščanske pravičnosti in dušepastirske modrosti; in je slednjič delo božje usmiljenosti, ki terja veliko potrpljenja in očetovskega sočutja. — Središče du-

hovnikovega življenja in delovanja pa je presveta evharistija. Ta je duhovniku vse: Betlehem in Nazaret in Jeruzalem z dvorano zadnje večerje in s Kalvarijo; najimenitnejša božja pot mu je pot k tabernakelju. Kot adorator mora tudi druge vnemati za pobožno češčenje presvete evharistije, kot nje minister pa naj z vso gorečnostjo oskrbuje in deli lačnim nebeško hrano.

Pri zadnji večerji nam je Gospod v presvetem Zakramentu samega sebe zapustil kot očeta, na križu nam je izročil Marijo za mater z besedami: *Ecce mater tua*. Že s tem je dal na znanje, da moramo zlasti mi duhovniki Marijo goreče ljubiti in častiti ter njeno češčenje pri vernem ljudstvu pospeševati. Koliko milosti so svetniki in koliko smo jih že mi prav po Mariji prejeli! Duhovnika zvestega služabnika Gospodovega in častilca Marijinega čaka prelepo plačilo na tem in onem svetu. Veselje, ki ga uživa dušni pastir nad svojimi uspehi v šoli, v spovednici, pri bolniški postelji in pri društvenem delovanju, presega daleč veselje in plačilo sveta. V večnosti pa bo duhovnikovo plačilo še obilneje, ker je ljubi Bog neskončno hvaležen za vse, kar se zgodi k njegovi slavi, in ker bo poveljal tudi telo, ki se je trudilo za božje kraljestvo tukaj na zemlji. S Svetim Duhom smo začeli duhovne vaje, s premišljevanjem o njem smo jih tudi završili. On, ki nam je podelil duhovno življenje pri svetem krstu prvič, naj nam ga sedaj po opravljenih eksercicijah ohranjuje in pomnožuje, po smrti pa izpremeni v nebeško veselje!

Vpeljava

v duhovne vaje Lavantinskih duhovnikov izvršena od Nadpastirja na predvečer h godu sv. apostola Jerneja dne 24. avgusta 1920.

*Quaerebat videre
Iesum.* (Luc. 19, 2).

V Gospodu ljubljeni duhovniki!

Častivrednega patra voditelja in vse udeležence pravkar započetih duhovnih vaj srčno pozdravljam ter se jim že danes iskreno zahvalim za rado sprejeto povabilo k duhovni gostbi. Doslej sem vselej na koncu pobožnih vaj častital vodju in vodjenim k dobro opravljenemu duhovnemu delu. Letos pa storim to ob začetku svetih vežb. Včeraj sem prejel dnevni red in ta *ordo diurnus* ima za nocojšnji večer pripombo, kakor so jo imeli vsi sporedi v preteklih tridesetih letih in se jaz nisem nobedenkrat po njih ravnal: *Episcopus dicet pro praeparatione de necessitate exercitiorum*. Proferam ergo — dicto hymno *Veni creator Spiritus* — pauca verba de indigentia piae exercitationis.

In zdaj vas, ljubi moji, vpeljem v letošnje duhovniške vaje z milim evangelijskim dogodkom, ki ga nam pripoveduje le sv. Lukež, čigar preizvrstni evangelj je izvrstno zdravilo za ranjeno dušo.

Ta čudoviti dogodek je kaj lep nasprotek prigodka ob obisku Jezusovem v hiši nekega poglavarja farizejev. (Luk. 14, 1 nsl). Ta obisk je ostal brez blagoslova, ker ni imel oholi farizej dovzetnega srca; tukaj pa je božji Vzveličar prišel že prvemu rahlemu hrepenenju ponižnega srca, ki še celo ni bilo prosilo, ljubeznivo naproti in je storil velikoveč, kakor je pričakovala pohlevna vera.

Stoji pa znameniti ta uvod v naše vaje v prvih deseterih vrstah 19. poglavja in se doslovno glasi: Et ingressus Jesus perambulabat Iericho. Et ecce, vir nomine Zachaeus, et hic princeps erat publicanorum et ipse dives. Et *quaerebat videre Iesum*, et non poterat *prae turba*, quia statura *pusillus* erat. Et praecurrens ascendit in arborem sycomorum, ut videret eum, quia inde erat transiturus.

Et cum venisset ad locum, suspiciens *Iesus* vidit illum et dixit ad eum: Zachaeus, festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere!

Et festinans descendit et excepit illum gaudens. Et cum viderent omnes, murmurabant, dicentes, quod ad hominem peccatorem divertisset.

Stans autem Zachaeus dixit ad Dominum: Ecce, dimidium bonorum meorum do pauperibus et si quid aliquem defraudavi, reddo quadruplum.

Ait *Iesus* ad eum: Quia hodie salus domui huic facta est, eo quod et ipse filius sit Abrahae. Venit enim Filius hominis quaerere et salvum facere, quod perierat. (Luc. 19, 1—10).

Eksercitantje predragi!

Gotovo čutite in občudujete nežno obnašanje Zahejevo in še nežnejše vedenje Jezusovo v tem evangelijskem dogodku, ki je v njem zapopaden namen, pa je povedan način opravljanja in je nannanjen s ad duhovnih vaj. Ali ne? Pa me poslušajte!

1. Zaheju so bile kaj potrebne vaje, če bi naj postal, kar je pomenjalo njegovo hebrejsko ime, ki ga razložim pozneje.¹ Bil je nadcestninar in bogat ter je splošno veljal za grešnika. Židom so bili cestninarji sploh parisim, latrones, tolovaji. Saj je pa Zahej imel dovolj priložnosti, prestopati božje zapovedi. Prebival je v Jerihi, ki je bila zavoljo razkošnega življenja svojih prebivalcev na slabem glasu. Trgovina na debelo in drobno je bila v cvetu. Prodajali in kupovali so zlasti sadje, svetovnoznani balsam, palme,

rože, med katerimi je slula posebej roža Jerihonska. Ime mesta prihaja bržčas od glagola ריח — duhteti, riechen, rouah — duh, Geruch, Wohlduft der Gärten, ker je prijetna vonjava iz krasnih cvetov napolnjevala staroslavno Jericho.

Zahej se je kot nadcestninar lahko pregrešil s tem, da je jemal večji davek, kakor mu je bilo dovoljeno, ali da se je dal podkupiti. Za pomirbo vesti mu je bilo treba vaj: telesnih in dušnih. In vse je skrbno vršil, kakor pričajo izrazi quaerere, videre, praecurrere, ascendere, festinare, descendere, stare in potem excipere, gaudere, confiteri, dare, reddere.

Tudi meni in vam so potrebne duhovne vaje, ker smo od zadnjih eksercij mnogo, premnogo grešili, premoteni po okolnosti kraja, časa, osebj, služb. Opravljajmo jih pridno z dušo in s telesom! Zlata knjiga duhovnih vaj Ignacijevih začenja z dvanajsterimi pripombami, katerih prva slove: Prima est annotatio, quod ipso nomine spiritualium exercitiorum intelligitur modus quilibet examinandi propriam conscientiam: item meditandi, contemplandi, orandi secundum mentem et vocem; ac postremo alias quascumque spirituales operationes tractandi. Sicut enim deambulare, iter facere et currere exercitia sunt corporalia, ita quoque praeparare et disponere animam ad tollendas affectiones omnes male ordinatas, et iis sublatis, ad quaerendam et inveniendam voluntatem Dei, circa vitae suae institutionem et salutem animae, exercitia vocantur spiritualia.¹

Zberimo kakor drugi Zaheji vse svoje telesne in duševne moči, da napravimo letos prav dobre duhovne vaje! Morebiti so poslednje, katerih se moremo udeleževati. Tekoče leto je že petnajst duhovnikov v Gospodu zaspalo. Kaka sreča za umrle, ako so lani vzveličavno obhajali milosti in odpustkov polne duhovniške vaje.

2. Svet, presvet je namen in pomen pobožnih vežb. Zahej je živo želel in krepko hotel, videti Jezusa, ga poznati, kdo da je, kako se loči od drugih ljudi. Edina ta misel in želja ga je navdajala in napolnjevala, osebno videti Jezusa. *Volo videre Iesum*, je bilo njegovo nepopisno hrepenenje. Zato ga je iskal, *quaerebat*, že dolgo časa, njega, o katerem je slišal že toliko govoriti, kako vzvišeno uči, dobrote deli, čudeže dela, celo grešnike sprejema ter jim grehe odpušča. Le enkrat samkrat njegov sveti obraz gledati, njegovo milo obličje opazovati, pa spoznavati, kaj uči in obeta, kako sodi in ceni človeka! Zahej je nedopovedno koprnal po Jezusu natorno, in Sveti Duh ga je nadnaravno k temu vodil, da bi bil grehov očiščen ter potem opravičen in posvečen.

¹ Cornelius a Lapide S. I., Comentariorum in evangelium s Lucae. Parisiis, 1877. Str. 245 do 250.

¹ Exercitia spiritualia S. P. Ignatii de Loyola cum versione literalis ex autographo hispanico notis illustrata. Ratisbonae, 1855. Pagg. 39—43.

Zahejev blagi namen mora biti naš namen in sklep, v teh blaženih dnevih videti Jezusa. *Iesum* quaerimus, *Iesum* volumus videre. Jezusa iščemo, njega hočemo videti, njega poslušati, njega sprejeti, ž njim se spraviti. To želimo najgorkeje. To je pglavitna naša misel. Zachaeus querebat videre Iesum, quis esset. Tudi naše geslo je in ostane, Jezusa videti kot učenika, zdravnika, sodnika.

3. Kaj je počel plemeniti Zahej, da bi dosegel svoj namen, da bi uresničil svoj sklep in naklep? Vse okoliščnosti je natanko premislil, jih je modro presodil.

Trudil se je Jezusa videti, pa ga dolgo ni mogel. Dve oviri navaja sv. Lukež. Glavna je: Non poterat *prae turba*. Res da, *prae turba*! Pa kaj pomenja ta turba? Poznat nam je izraz *perturbatio*, zmešnjava, nerednost, nemirnost. Turba je manj vredna kakor multitudo. Turba est imperitae multitudinis confusio¹, je neizkušene množice zmedenost, pripazuje sv. Ambrozij. Turba je tumultus, je vrenje, pritisk, gnječa, je slabo ljudstvo, ali kakor Nemec pravi Lärm, Toben, Verwirrung, Haufen, schlechtes Volk. Vsled nemirne in neredne in razposajene ljudske množice ni mogel Zahej Jezusa videti, ker je bil še tudi majhne postave. Vendar pri lepem redu in miru bi že bil Vzveličarja videl; saj so ga še otroci videli in mu klicali v Jeruzalemu *hosanna*! Zahej je bil statura pusillus, pa animo *celsus*, je bil po telesu mali, po duhu pa veliki, vzvišeni. Aristotel misli (*Physiognom.*), da so majhni ljudje veliko-
dušni. Parvi solent esse magnanimi, quia virtus animi, in parvo corpore contracta, stringitur et acuitur, quae in magno dispergitur. Unde illud: Maior in exiguo regnabat corpore virtus.

Obrnimo in prenesimo povedano na nas same! O, tudi nam brani turba, da ne vidimo Jezusa, da ga preziramo in zabimo. In ta je turba posvetnih skrbi in poslov, turba pisarij in branja, turba društev in prijateljev, turba veselja in iger. Te zapreke moramo odstraniti, če hočemo videti Jezusa. Turbas transcendere nos oportet, si velimus Christum aspicere. — Razen tega smo mi pa tudi majhni. Pretlikavi smo glede na vzvišene misli, majhni pa tudi z ozirom na denarno posest in last. Toda vse te težkoče moramo premagati, da vidimo v velikem tem tednu Jezusa Kristusa, svojega Gospoda in Odrešenika. Naj se v nas malih pastirjih tembolj razodene summa Dei maiestas, vis, magnitudo et munificentia.

Krepkovoljni Zahej je kmalu odpravil zadržka, turbam et parvitate staturae, da vidi čudodelnega

Nazarečana. Tekel je naprej, praecurrens, popustivši mestni hrup in šum, poslovivši se od nemirnega ljudstva. Hitel je na kraj, mimo katerega je moral Jezus potovati. Šel je iz nevarnega mesta ter si je poiskal prigodno mesto za svoje določeno početje. In svojo majhno postavo pa je povečal s tem, da je splezal na sikomoro (*figus aegyptia*), eno najvišjih dreves v Judeji.

O predragi! Tudi mi ne vidimo Jezusa vsled množine vsakdanjega dela, učenja, pisanja, vsled društvovanja in razveseljevanja. Oddaljimo se od Jerihe, od posvetnih misli in skrbi, kajti Jezus bo šel te dni skozi mesto. Pustimo vse svoje opravke, pa dirjajmo na pot, koder bo Jezus hodil. Morebiti se ne bo nikdar več to pripetilo. Za letos umrle duhovnike ne hodi več usmiljeni Jezus v vzveličavnih vajah po svetu. Slišal sem v svojo ne malo žalost ravnokar, da so zopet trije sobrati nevarno zboleli. Pomozi njim Bog!

4. Bistroumni Zahej je v dosego svojega najboljšega namena prevdaril in preračunal vse prav modro. Premislil je pot, ki jo naj hodi, kraj, kjer naj čaka, pripomočke, ki se jih naj posluži. Splezal je na drevo sikomoro, murvo, in si je razgled dobro pripravil. Stal ali sedel je na močni veji, kar ni bilo ravno prijetno, ter je odgrnil vejice ali pa tudi porazal in je perje osmukal, da bi on neoviran videl Gospoda, a da bi njega samega ne zapazila drhal. Vedel je, da bi ga sicer zasmehovala in se mu rogala. Po dokončani pripravi je neprestano opazoval, kedaj dospeje Gospod. Ni se ganil ne na levo in ne na desno, ampak gledal je z napetimi očmi tja na stezo, po kateri bo došel mili Jezus. Zakaj, če ga danes zgreši, kedaj ga hoče zopet zasledovati? Pač nikdar več. Saj ne obišče več hrupne Jerihe.

Posnemajmo Zaheja! Skrbno gledimo, da vidimo te srečne dni Jezusa, da ga ne zamudimo. Zdaj je čas milosti, blagoslova, vzveličanja. Čas duhovnih vaj je doba, ko deli Jezus v obilnejši meri milosti, darove in dobrote, kakor v drugih vremenih. Ne menimo se za napade od strani protivnikov, ki jim mrzi, da se bomo od duhovnih vaj boljši in gorečnejši vračali na dom. Jaz cenim ostudne očitke in grde napade toliko, kolikor čislam pretirane hvale. Bodimo torej zbranega duha, brzdanih misli in želj! Svoje duševno oko vere, upanja in ljubezni vpirajmo le samo v Gospoda. Trpimo in mučimo se za eno edino potrebno, za svojo dragoceno neumrjočo dušo! Moj mili Bog, koliko časa porabimo in potratimo za druge manj vredne ali vsaj ne edino potrebne reči! Ah, koliko se pehamo za telesne potrebščine, koliko se potimo za vsakdanji telesni kruh! Posvetimo popolnoma vsaj te štiri dneve nebeškemu Očetu, božjemu Sinu in Svetemu Duhu v prid in korist sebi in svojim! Voljno prenašajmo mučno sedenje ali

¹ Homilia s. Ambrosii Episcopi in Lucam. Lib. 8 prope finem. (Breviarium Romanum. Die III. infra Octavam Dedicationis Ecclesiae. In III. Nocturno).

stanje na trdem lesu in pa križ, da se ne bomo mogli prosto gibati.

5. Pa ozrimo se zopet na glasovitega Zaheja, o katerem ve evangelist toliko podučnega in pomembnega poročati! Naenkrat zasliši mali mož na divjem smokvinem drevu, kakor se je murva tudi imenovala zavoljo svojega smokvi podobnega sladkega sadu, od daleč močen trušč. Iz Jerihe je drečila velika množica. Za njo so hodili apostoli in je stopal Jezus v vsem svojem veličastvu. Četa dere mimo drevesa in nihče ne pogleda više. Sleherni je zamaknjen le v zemljo. Še apostoli se niso zmenili za spominsko sikomoro in so hoteli mimo hiteti. Ko pa je željno pričakovani Jezus prišel do dreva-križa, ni šel urno mimo, kakor je pričakoval Zahej — ne, še postal je tam. O sreča nad srečo! Zdaj si ga bo lahko mirno ogledal.

Pa še več in še mnogo več. Jezus je s svojim božjim okom pogledal na drevo in je zagledal pazljivega Zaheja. O rajska radost, od Jezusa biti zagledan, pogledan in še celo ogovorjen! Pa kako? Po imenu ga je zaklical, kakor da ga že pozna in je o njem zavsem podučen. Človek se vselej zgane, če je po imenu javno poklican. Zahej je bil vsaj v očeh drugih ljudi kot starejšina mitarjev velik grešnik. In Jezus je postal pri malovrednem drevesu, na katerem ga je čakal grešni mitar, pa ga je prijazno pogledal — kakor je videl Natanaela pod figovim drevesom in ob mitnici Mateja — ter ga je ljubeznivo nagovoril. Pač mnogo jih je želelo, doživeti to srečo, toda zastonj; le on, ki je izredno hrepenel, videti Jezusa — je doživel to srečo, le njemu se je izpolnila kipeča želja, da je zazrl tistega, po katerem je tako medlel.

Preljubi, ako želimo te dni Jezusa, ki nas je na lesu križa odrešil, videti, se zniti in spraviti z njim, hrepenimo na vso moč po tej največji sreči! On bo gotovo prišel, nas bo obiskal, bo ostal pri nas. Pa on je že došel in že prebiva med nami. Ko je bila ta lepa cerkev posvečena, se je pri maši in ipsa die dedicationis ecclesiae bral globoko pomenljivi evangelij o čudovitem Zaheju, čigar celi hiši je došlo vzveličanje po obisku Jezusovem. Ta prikupna perikopa evangelijska se poje vsako leto na praznik posvečenja cerkva.

Pač prav primerno je, da se bere evangelij o Zaheju na praznik posvetitve katoliških cerkev. In sicer prvič za to, ker pravi Kristus v njem: Danes je došlo tej hiši vzveličanje, kar velja resnično o cerkvi, ko se konsekrira. Konsekracija je kakor salus ali vzveličanje cerkve. Po njej se namreč cerkev posveti v blagost mnogih, ki se v njej po pridigah, molitvah, izpovedih, službah božjih opravičujejo. Drugič zatrjuje Kristus, danes moram v tvoji hiši ostati. Podobno ostane Kristus

v posvečeni cerkvi po svetih mašah, po zakramentu presvete evharistije. Po dedikaciji postane cerkev hiša božja in šator Kristusov. Tretjič je materialna cerkev tip spiritualne cerkve, namreč človeške duše, v kateri želi Jezus bolj bivati, kakor je želel muditi se v hiši Zahejevi. Vaši udje so tempelj Svetega Duha, ki je v vas. (I. Kor. 6, 19). Glorificate et portate Deum in corpore vestro!

6. Ko je dobrotljivi Jezus zagledal skrbljivega Zaheja, mu je velel: Zachae, festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere. In sv. Lukež piše dalje: Et festinans descendit et excepit illum gaudens. Zahej, stopi hitro doli, ker danes moram — to je odlok moje ljubezni — v tvoji hiši ostati. In je hiteč stopil doli ter ga je vesel sprejel. O razveseljivo povabilo in njega neodlagani sprejem! Zahej je nemudno ubogal, *festinans* descendit, in je radosten sprejel božjega gosta. O se ve, da se ga je veselil, neizrečeno veselil. In vsi so, ko so to videli, godrnjali, govoreč: H grešnemu človeku je krenil.

Descende, kliče Jezus tudi vsakemu izmed nas! Descende de arbore mala, quae malos fructus facit! Descende in cor tuum, descende in orationem et meditationem, descende in animam tuam usque ad intimas fibras! Festinantes descendamus et excipiamus Salvatorem laetantes! Pa naj se jezi hudi duh, naj mrzi to telesu, naj mrmrajo posvetnjaki, kakor so se hudovali farizeji, ko so videli, da je Jezus tako prijazno ravnal s sovražnim in z zaničevanim Zahejem. Vendar Jezus je preziral kačje sikanje in vražje pikanje.

7. Zahej, ves prevzet in prežet od najslajšega veselja, stopi pred Jezusa in mu reče: Ecce, dimidium bonorum meorum do pauperibus! V srcu skešan in ganjen obljubi polovico svojega premoženja — bil pa je bogat — podariti ubogim, da si pridobi s posvetnim mamonom prijatelje za večnost, si prizasluži usmiljenje, si kupi odpusčenje grehov. In ako je koga ukanil in prevaril, povrne četverno. Torej več, kakor je terjala Mozesova postava, ki je navadno dvakrat toliko zahtevala, le izjemno širikat toliko, kolikor je znašalo poškodovanje. Zaheju se je razširilo srce, ko je imel Jezusa v svoji hiši. Polovico svoje imovine da siromakom, drugo polovico ohrani še za svoje. Vsako goljufijo pa popravi s četvernim povračilom. Ta bogatin je lažje prišel v božje kraljestvo, kakor je velblodu iti skozi šivan-kino uho. (Mat. 19, 24).

Mi pa, v Gospodu zbrani, ne recimo le dimidium damus, ampak omnia, vse dajmo Bogu: um, voljo, srce, čas. Telo in dušo mu izročimo. In če smo Gospoda varali pri molitvi, reddamus quadruplum, pri sveti maši, quadruplum, pri izpolnjevanju

stanovskih dolžnosti, quadruplum, pri izvrševanju dolžnosti do bližnjega, quadruplum. Vse dolgove hočemo poravnati, vse prestopke popraviti, vse poškodbe povrniti, za vse grehe zadostiti. To je naša neprelomljiva zaobljuba v letošnjih duhovnih vajah.

V Bogu Svetem Duhu ljubljene svečeniki!

Kakšen je bil uspeh in sad Zahejevih vaj? O preizvrsten. Globoki pomen njegovega imena se je docela uresničil: Zachaeus, ²¹ (Zachai z grško pritiklino os) purus, limpidus, innocens, insons, iustificatus. Neskončno usmiljeni Jezus je temu veliko-dušnemu cestinarju kakor onemu ponižnemu colnarju v tempelju vse odpustil, ko je njemu v brambo zaklical napram množici in učencem: Danes je tej hiši došlo vzveličanje, ker je tudi on sin Abrahamov. Sin človekov namreč je prišel iskat in vzveličat, kar je bilo izgubljenega.

Pač tolažljive in odločilne besede za Zaheja in za vso njegovo hišo, ki je postala namah verna in bogoslužna. Zahej je bil po rodu sin Abrahamov, pa tudi po veri in pokorščini. Abraham je daroval svojega dediča, Zahej pa svojo dediščino. Po pobožnem izročilu se je izpremenjeni Zahej pozneje pridružil sv. Petru in ga je spremljal na misijonskih potih, dokler ni bil od njega posvečen za prvega škofa v Cezareji Palestinski.¹ Po neki francoski tradiciji je prišel potem Zahej pod imenom Amator

¹ Const. apost. lib. VII. cap. 46. S. Clemens, lib. I. et III. Recogn. (Patrologiae cursus completus. Series graeca. Parisiis, 1886. Columna 1047—1050. Nota 48. — Idem. Columna 1206—1247, 1282—1315).

v škofijo Cahors.¹ Obširnejši življenjepisi svetnikov in svetnic omenjajo god sv. Zaheja publikana ravno današnji dan, to je 23. avgusta. Kdo bi tudi dvomil, da je izpreobrnjeni, od Kristusa tako poveljani Zahej vneto delal za glorio božjo in blaginjo duš, da je pridno užival sad z drevesa večnega življenja, da je zvesto živel po evangeljskih naukih, da je sveto umrl in da ga je Jezus povabil in posadil k nebeški gostbi. Njegova slava na zemlji pa je v evangelju.

Storimo tudi mi v teh blaženih dnevih, kar je le v naših močeh! Obžalujmo in priznajmo vse grehe, da postanemo pravi Zaheji, to je očiščeni, opravičeni, posvečeni! Potem bodo tudi nam veljale odrešilne besede Jezusove: *Hodie, non cras aut alio die, salus domui huic facta est, eo quod et ipsi filii sint Abrahae. Venit enim Filius hominis quaerere et salvum facere, quod perierat.* Danes, o prevažni danes, je došlo vzveličanje tej hiši, naši duši, pa tudi duhovniji, kjer delamo.

Da so prav bogato blagoslovljene danes slovesno započete pobožne vaje, to je moja najiskrenejša želja, prošnja in molitev. In Bog je mogočen in dobrotljiv, da izpolni moje plameneče hrepenenje. To se bo tem gotoveje zgodilo, če nas podpira in nam pomaga še kraljica apostolov in mati duhovnikov. Zato bomo zdaj skupno molili Lavretanske litanije in prav zaupno klicali: Sveta Trojica, en sam Bog, usmili se nas! Marija, pribežališče grešnikov, prosi za nas! Amen. Na vse veke Amen.

¹ Acta Sanctorum Bollandiana. Parisiis et Romae, 1867. Augusti tomus quartus. Pag. 18. num. 11. 12. 13. 14. Sicer pa spada sem učena razprava: De sancto Amatore eremita in Cadurcensi Galliae provincia commentarius. Str. 16 do 25.

63.

Cerkveno slavlje sedemdesetletnice rojstva premilostljivega nadpastirja Lavantinskega.

Stolni kapitelj Lavantinski je razposlal duhovščini naslednji poziv k praznovanju sedemdesetletnice rojstva prevzvišenega gospoda knezoškofa.

Mnogočastitim kn. šk. dekanijskim uradom!

Tua, Pater, providentia gubernat. (Sap. 14, 3). Te besede so izrekli naš premilostljivi nadpastir kot prve v pozdravu na častito duhovščino na dan svoje intronizacije za knezoškofa Lavantinskega dne 17. novembra 1889. Zares, božja Previdnost nam je ohranila prevzvišenega gospoda knezoškofa dolgo vrsto let: prihodnjega 20. septembra obhajajo sedemdesetletnico svojega rojstva.

O našem prevzvišenem nadpastirju, o zvestem služabniku Kristusa in njegove svete Cerkve, veljajo

besede sv. apostola Pavla, ki so ga poveljevali z besedo in s spisi: Služabnik je Jezusa Kristusa, ki je izmed vas, vedno skrben za vas v molitvah, da bi ostali popolni in izpolnjevali vso voljo božjo. Dam mu izpričevanje, da ima mnogo truda in dela za vas. (Kol. 4, 12. 13). Molitev in delo, delo in molitev sta, ki izpolnjujeta sedem desetletij predragocenega življenja našega prezaslužnega vladika.

Prvo mesto v življenju prečastitega knezoškofa zavzema molitev. Molili so radi in mnogo kot dijak in bogoslovec, kot dušni pastir in profesor; molitev je Njih razvedrilo, pa tudi najmočnejša opora v pretežavnem izvrševanju Njihove škofovske časti in službe. Sami mož molitve, so vabili k molitvi duhovnike in vernike z vzgledom in z opomini. Priče

temu so nagovori semeniščanom in bogoslovcem, zlasti pa dušnim pastirjem ob duhovnih vajah in ob škofijskih sinodah. Vsaka Njihovih pridig bodi ob birmovanju, bodi ob raznih slovesnostih, kakor pri posvečevanju cerkev in altarjev, ob cerkvenih jubilejih, ob vojnih pobožnostih, je bila mogočen in resen opomin k pobožnosti in molitvi. K molitvi, k češčenju troedinega Boga, presvetega rešnjega Telesa, presvetega Srca Jezusovega in predragocene krvi Kristusove, k pobožnosti do preblažene device Marije in sv. Jožefa, do angelov in svetnikov navažajo duhovnike in vernike v škofijskih sinodah in pastirskih listih.

Človek je rojen za delo. (Job. 5, 7). Po teh svetopisemskih besedah se je pač malokdo tako vztrajno ravnal kakor naš vodnik in prvi delavec v prelepem vinogradu Lavantinske škofije. Vztrajno je bilo Njihovo delo ob pripravi za sveti duhovniški poklic, neumoren Njih trud v dušnem pastirstvu ter pri vzgoji bogoslovcev in duhovnikov. Pa vso svojo gorečnost, vso svojo neupogljivo voljo so zedinili premilostljivi nadpastir, ko so s posvetitvijo za Lavantinskega škofa prevzeli težavno službo, polno skrbi in dolžnosti. Ogenj božje ljubezni je žarel v Njihovem srcu in Njih vnemal, da niso obnemagali v vednem naporu in delu za večno vzveličanje svojih škofljanov, ampak čim več so storili in trpeli, tem več so želeli izvršiti in trpeti. Ogenj nikdar ne reče: Zadosti je. (Preg. 30, 16).

Obilno je bilo Njihovo delo kot od Boga poslanega škofa-učenika, ko so z živo besedo in izredno učenostjo nas učili resnice božje, oznanjevali sveti evangelj. Priča temu so mnogoštevilne pridige, obsežne in znanstveno dovršene nadpastirske poslanice. Njihov trud in Njihovo učenost oznanja petero sinodalnih knjig in nad sto drugih nabožnih in podučnih knjig in spisov. O Njih veljajo besede učitelja narodov: Dvojne časti so vredni zlasti tisti, ki se trudijo z besedo in s podukom. (I. Tim. 5, 12).

Koliko dušnega in telesnega napora je terjala nadpastirska služba, ko so kot zvest zagovornik, varih in vodnik v najvažnejših, v duševnih zadevah našega življenja izpolnjevali dolžnost, ki jo škofom nalaga slavní apostol sveta: Pazite na se in na vso čredo, v kateri vas je postavil Sveti Duh škofo, da vladate Cerkev božjo, katero je pridobil s svojo krvjo. (Dejanj. apost. 30, 28).

In kdo ne pozna truda, kdo ni videl gorečnosti našega višeduhovnika? Bili so zvest in skrbni delivci svetih zakramentov, moder oskrbniki božjih skrivnosti in milosti po nauku svetega apostola Pavla: Tako naj nas ima človek za služabnike Kristusove in za oskrbnike skrivnosti božjih. (I. Kor. 4, 1). Veliko dela so izvršili, obilo teškoč so premagali s svojo priznano delavnostjo in

veliko število let ni zmanjšalo prvotne vneme in vztrajnosti. Njim velja načelo svetega Frančiška Saleškega: *Usque in finem!* Do konca, do dneva, ko Njim bo Bog dal pokoj od dela in težavne službe. (Iz. 24, 3).

Opomin: Moli in delaj, velja prevzvišenemu jubilarju kot geslo. In dolžnost nas vseh, dolžnost duhovnikov in vernikov je, da molimo za preskrbnega duhovnega očeta, naj Vsemogočni usliši Njihove molitve in vzdih, naj blagoslovi Njih delo in trud, naj Njih ohrani v vsej moči in delavnosti do skrajnih mej človeškega življenja, naj Njim da večno plačilo za Njihovo delo. To svojo dolžnost hočemo izpolnjevati vedno, posebej še pri sveti maši, ob nedeljah in praznikih pri popoldanski službi božji, zlasti pa hočemo to storiti ob letošnjem slavlju sedemdesetletnice Njihovega rojstva. Druga naša dolžnost pa je, da Njih posnemamo v vnetem in vztrajnem delu v vinogradu Gospodovem v svoje in v zveličanje nam izročeni vernikov, ker z vso pravico bi nam mogli z apostolom narodov reči: Posnemajte mene, bratje, in glejte na tiste, kateri tako živijo, kakor imate vzgled nad nami! (Fil. 3, 17).

Vredno in pravično je zato, da se spominjamo sedemdesetletnice rojstva prevzvišenega gospoda knezoškofa. V proslavo tega dneva se naznani mč. kn. šk. dek. uradom spored slovesnosti, katerega naj takoj izporočijo vsem župnijskim uradom in samostanskim predstojnikom svojega dekanata. V vseh župnijskih in samostanskih cerkvah se vrši jubilejna slovesnost dne 19. septembra, t. j. 17. nedeljo po Binkošti in naj obsega slovesno sveto mašo z zahvalnico Te Deum ter molitveno uro pred Najsvejšim. Zvečer istega dneva pa se naj pri vseh cerkvah po večni luči en četrt ure slovesno zvoni.

Vernikom se naj slovesnost sedemdesetletnice naznani s pridiznice 12. septembra, 16. nedeljo po Binkošti, ter se naj povabijo, da se v obilnem številu udeležijo slovesne svete maše in molitvene ure in da darujejo sveta obhajila za premilostljivega gospoda jubilarja.

V Mariboru bo v stolnici dne 20. septembra, na obletnico rojstva presvetlega gospoda knezoškofa, ob 8. uri slovesna zahvalna sveta maša s Te Deum. Ob 11. uri pa se bo stolni kapitelj z navzočno duhovščino poklonil prečastitemu nadpastirju, da Njim izreče svoje vdanostne čestitke.

Molimo za našega škofa Mihaela! Gospod, ohrani in varuj Njih vsega hudega!

V Mariboru, na god sv. Roze Limanske, dne 30. avgusta 1920.

Kn. šk. stolni kapitelj Lavantinski.

Martin Matek,
stolni prošt.

V Mariboru je bila na 17. nedeljo po Binkoštih, na predan nadpastirjevega rojstnega dneva, popoldne v stolni cerkvi pred izpostavljenim Najsvetejšim molitvena ura za prevzvišenega jubilarja, pri kateri je bil pričujoč stolni kapitelj v korni obleki, zvečer pa je slovesno zvonjenje po vseh mariborskih cerkvah naznanjalo izredno slavnost.

Dne 20. septembra je ob 8. uri pred škofijsko palačo šolska mladina pozdravila visokega jubilanta, na kar so v lepo ozaljšani stolnici peli pontifikalno sveto mašo s *Te Deum*, katere so se udeležili poleg mariborske duhovščine nekateri gospodje dekanji in župniki iz škofije ter zelo velika množica pobožnih vernikov.

Ob 11. uri se je stolni kapitelj z navzočno duhovščino poklonil svojemu presvetlemu vladiki ter Njim je v imenu vseh gospod stolni prošt izrekel vdanostne čestitke.

Prevzvišeni gospod knezoškof so se v prisrčnih besedah zahvalili in izrekli svoje veselje nad tem, da se slavi sedemdesetletnica Njihovega rojstva cerkveno, ker so Njim poleg vdanosti in ljubezni škofljanov v največje veselje molitve in sveta obhajila, ki se za Njih opravljajo in darujejo. Premilostljivi nadpastir so obenem izrekli prisrčno zahvalo vsem, ki so se Njih pri tej priložnosti prijazno spomnili, so k sklepu pričujočim gratulantom podelili nadpastirski blagoslov ter so jim med prijaznim razgovorom razdelili nekaj jubilejnih darov.

Že v prejšnjem uradnem listu so bili naštetih nekateri dekanijski uradi, ki so se nadpastirjevega jubileja spominjali, za temi so še sledili Celje, Brežice, Ptuj in drugi, potem premilostljivi gospod vladika Ljubljanski, gospod Senjski biskup dr. J. Marušič, gospod generalni vikar Randl z duhovniki vred, častni kanonik in dekan Juraj Leškovar (Zagorska sela), msg. Tomo Zupan, vizitator Franc Javšovec, dr. Franc Volčič, ravnatelj v Veržaju, dekan Ivan Rojec, o. provincial Avg. Čampa O. S. Fr., Leopold Šmid, superior pri Sv. Jožefu nad Celjem; razni dostojanstveniki kakor naprimer general Maister, stargrof Salm, grof Attems, grof Pacht, grof Schönborn, grofinja Nostitz, baroninja Pach; nadalje samostanska predstojništva kakor frančiškanska družina pri Sv. Trojici v Slov. goricah, šolske sestre iz Aleksandrije, iz Amerike, iz Tomaja, iz Velikovca, Magdalenke iz Studenic; nekateri župnijski in občinski uradi n. pr. občina Sv. Peter v Savinjski dolini, katere častni občan so jubilar; Marijine družbe n. pr. shod Marijinih družb dekanije Rogatec pri Sv. Križu na Slatini; telovadni društvi Orel iz Maribora in Konjic, od koder je došla naslednja brzjavka:

Prevzvišenemu in premilostljivemu knezoškofu Dr. Mihaelu Napotnik. Krščanska mladina konjiškega okraja, zbrana na praznik Marijinega rojstva dne 8. septembra 1920 na orlovskem taboru v Konjicah,

se klanja svojemu prevzvišenemu nadpastirju in pošilja izraze globokega spoštovanja, otroške vdanosti in iskrene ljubezni. Želimo Njih Ekscelenci ob sedemdesetletnici Njih življenja, naj Njih Ekscelenco ljubi Bog ohrani še mnoga, mnoga leta! Orel Konjice, Franc Šelih, predsednik.

Še isti dan se je odposlal ta le brzjavni odgovor: Iskrena zahvala orlovskemu taboru za ljubeznivi spomin. Vsemogočni naj na priprošnjo deviške matere Marije bogato blagoslovi krščansko mladino tamošnjega okraja. Bodi ji zvestoba do svete Cerkve zvezda vodnica v njenem življenju!

Dr. Mihael Napotnik, nadpastir.

Prav pomenljiv je list gospoda ministra dr. Antona Korošca, ki se glasi:

Vaša Prevzvišenost!

Hvalim danes Boga, da je Vam, Prevzvišenost, dodelil lepo milost, obhajati danes sedemdesetletnico svojega rojstva in Ga prosim, da Vas še ohrani dolgo vrsto let v zdravju in svoji milosti.

Okrožnica, razposlana dekanijskim uradom, zamolči eno izmed najlepših Vaših zaslug, ki jih bo zgodovina zabeleževala o Vašem življenju. Vaša nadpastirska gorečnost je neumorno gledala na to, da v svoji duhovščini obdržite živo versko mišljenje in življenje ter da ga navdušite za znanstvo in umetnosti. Zaradi tega, hvala Bogu, pri nas ni nobenega »novodobnega pokreta«, kakor v mnogih drugih jugoslovanskih škofijah, in to v času, ko bi nam bila sloga in edinost v katoliškem taboru najpotrebnejša.

Priporoča se Vaši goreči molitvi,

Njega Prevzvišenosti

udani in hvaležni duhovnik

Dr. Korošec,

Maribor, 20. sept. 1920.

minister saobračaja.

Vse naše želje pa nekako obseza čestitka predstojništva usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani; znamenita ne le po vsebini, marveč po slavnostni obliki, ki s svojimi krasno izvršenimi, pozlačenimi in barvanimi inicijalkami in črkami ter s cvetličnimi okraski spominja na srednjeveške umetniške rokopise. Na štirih listih vel. 4° beremo te le globoko premišljene in pomembne stavke:

Prevzvišenemu, Premilostnemu, Prečastitemu gospodu knezu in škofu

Dr. Mihaelu Napotnik,

povodom slavne sedemdesetletnice.

Prevzvišeni, Premilostni,

Prečastiti gospod knez in škof!

Ko se radujejo tisoči in tisoči hvaležnih škofljanov vesele sedemdesetletnice angela lavan-

tinske cerkve, se zaveda tudi Družba usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega prav živo, koliko hvaležnosti dolguje Vam Prevzvišeni. Od prvega početka, ko ste zasedli slavno stolicô lavantinske škofije, pa do danes, ste kazali, Prevzvišeni, do hčera sv. Vincencija vedno prav posebno naklonjenost in skrb; družba je imela v Vas Prevzvišeni, vedno očetovskega prijatelja, blagohotnega zaščitnika, modrega svetovalca. Zato se danes, ko Vam je, Prevzvišeni, naklonila božja Previdnost doživeti sedemdeseti obletni dan Vašega rojstva, prevdana Vam Družba usmiljenih sestra srčno raduje tega veselega slavlja; z radostjo se spominja milosti, po katerih Vas je Večna ljubezen dvigala vedno više in više in Vam dala dovršiti ta velika dela, ki ste jih storili v čast božjo in zveličanje neumrljivih duš. Zajedno pa upamo, da se bodo tudi glede Vas, Prevzvišeni, izpolnjevale še dolgo vrsto let besede sv. Vincencija, ki jih je nekoč pisal naši, nedavno za blaženo proglašeni materi Ludoviki: »Bog daje tistim, ki jih potrebuje za izvršitev svojih božjih sklepov, če treba tudi čudežno-dolgo življenje.«

Da se to izpolni, bomo zlasti ob tej veseli priliki iz hvaležnih src molile in prosile.

Bodi Bog, Prevzvišeni, Vaše preveliko plačilo za vse, kar ste storili za našo skromno družbico, in za vse, kar ste izvršili za svojo lepo lavantinsko škofijo!

V Ljubljani, dne 18. septembra 1920.

Predstojništvo usmiljenih sestra sv. Vincencija Pavelskega:

Dr. Anton Zdešar, C. M.
ravnatelj.

Sestra Erzilija Hafner, vizitatorica.

Sestra Fabiola Matore, asistentinja.

Sestra Filipina Tamše, ekonominja.

* * *

Bog usliši prošnjo, izraženo v kronogramu, povzetem iz čestitke čč. oo. kapucinov v Celju:

PraeCLaro aC praeDigno
PraesVLI — SeptVagenarlo
DeVs benlgne beneDICat!

64.

Dostavek k poročilu o orlovskem taboru.

V št. VII. uradnega lista je na str. 103 in 104 objavljeno poročilo, poslano ob sklepu tabora svetemu očetu papežu Benediktu XV. Prečastiti gospod nuncij v Belgradu je dne 20. septembra 1920 št. 135/20 semkaj naznanil, da so sveti oče omenjeno poročilo z dopadanjem sprejeli in izrazili svoje veselje nad srečnim izidom ter so podelili Lavantinskemu nadpastirju in vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu tabora, apostolski blagoslov. Pismo se glasi:

Eccellenza Reverendissima!

Per venerato incarico dell' Eminentissimo Cardinale Segretario di Stato, mi è grato portare a no-

tizia di Vostra Eccellenza Reverendissima che l' Augusto Pontefice, vivamente compiaciutosi del felice esito del recente Convegno Giovanile, si è degnato accordare a Lei ed a quanti hanno cooperato alla buona riuscita del medesimo, il beneficio dell' Apostolica Benedizione.

Nel comunicarle questo tratto di Pontificia benevolenza, mi valgo volentieri dell' occasione per confermarle l' attestato della mia sincera stima e professarmi

Di Vostra Eccellenza Reverendissima
Devotissimo Servo

† Francesco Cherubini,
Nunzio Apostolico.

65.

Sacrae Congregationis de Religiosis

*litterae circulares ad Ordinarios locorum circa eiusdem personae repetitam electionem ad munus moderatricis generalis in congregationibus religiosis et antistitae in monasteriis monialium.*¹

Illustrissime et Reverendissime Domine,

Saepissime accidit, ut Moderatrices generales Institutorum, quae ex praescripto suarum Constitutionum ad plurium annorum periodum eliguntur, et

iterum ad idem munus immediate eligi queunt, tertio etiam et pluries, suffragio capitulari expetitae,

¹ Acta Apostolicae Sedis. An. XII. vol. XII. Romae, die 1. Septembris 1920. Num. 9, pag. 365 sqq.

opus habeant recurrendi ad H. S. C. de Religiosis pro debita facultate obtinenda.

Haec frequens regiminis protractio ultra tempus a Constitutionibus statutum aut permissum, minus opportuna videtur, praecipue cum ordinarie minus Moderatricis generalis ad sex annos duret, ex quo fit ut eadem persona, iterum electa, per duodecim annos continuos regimen legitime tenere queat. Si vero faciliter permittantur ultiores reelectiones, in cassum cedit finis Constitutionum, quae *ad tempus* regimen ab eadem persona in Instituto tenendum esse praescribunt, cui temporaneitati tota Constitutionum compago innititur. Hinc fit ut non raro, ex nimis protracto regimine unius eiusdemque personae, non parvi momenti incommoda et detrimenta Instituto proveniant. Nec valet quod in pluribus religiosarum Congregationum Constitutionibus expresse dicatur etiam *tertio* Moderatricem generalem posse eligi, dum modo duae tertiae partes suffragiorum eidem faveant et S. Sedis confirmatio accedat; hoc enim ita intelligendum est, ut si aliquando ob graves causas eadem persona *tertio* aut ulterius nominari debeat, hoc fieri nequeat nisi adsint illae duae conditiones. Hinc retinendum est quod in casu occurrit vera inhabilitas ad huiusmodi munus; quoties autem inhabilitas aliqua ex iure habetur, causae graves ad dispensationem requiruntur; unde simplex voluntas electorum aut idoneitas personae non est de se sufficiens ratio ad dispensationem obtinendam. Persona vero tali inhabilitate laborans non eligi, sed postulari canonice debet.

Eadem sane animadvertenda sunt, servata debita proportione, circa electiones Abbatissarum, seu Antistitarum monialium, quibus per Constitutionem Gregorii XIII. prohibitum fuit quominus ultra triennium regimen monasterii haberent; quamvis vero in Codice Iuris Canonici haec praescriptio confirmata haud fuerit, tamen ex Summi Pontificis mandato H. S. C. in Constitutionibus monasteriorum eam servari praecipit. Cum tamen in monasteriis electio

peragenda est intra Communitatis membra, quae saepe pauca sunt, facilius causa ad dispensationem haberi poterit, ex defectu scilicet idoneae personae.

Haec omnia revolvens animo SSmus D. N. Benedictus XV, ad praecavendos abusos, qui in hac re facile subrepere possunt, mandatum dedit monendi singulos Ordinarios locorum, quibus cura incumbit praesidendi electionibus sive Moderatricis generalis in capitulis Congregationum, sive Antistitarum in monasteriis monialium suae dioecesis, ut de praefata inhabilitate electrices doceant, et si quando certiores fiant capitulares in eandem personam ultra tempus a Constitutione permissum suffragium esse laturas, inquirant de specialibus et gravibus causis, quae postulationem exigere videantur, et moneant vocales Sedem Apostolicam difficilem omnino se praebere ad huiusmodi gratiam concedendam. Insuper noverint oportet, postulationem nonnisi perpensis mature causis admitti, quae proinde per litteras ab Ordinario ipsi Sanctae Sedi exponi debent. Quod sane non modicum tempus requirit et certum incommodum affert capitularibus, quae responsum expectare debent antequam ad ulteriora procedere possint.

Si quando tamen causae ita graves adsint, quae eiusdem personae electionem exigant ultra tempus in Constitutionibus permissum, Ordinarius, dispensationis obtinendae causa, petitionem ad Sacram Congregationem mittat, in qua clare et distincte referat, quot scrutiniis fuerit postulatio completa, quotve suffragia ex numero capitularium electae faverint; praecipue rationes exponat quae talem reelectionem exigere videantur, addita quoque sua sententia.

Interim omnia tibi fausta a Domino adprecor.

Romae, ex Secretaria Sacrae Congregationis de Religiosis, die 9. Martii 1920.

Theodorus Card. Valfré di Bonzo,

Praefectus.

Maurus M. Serafini, Ab. O. S. B.,

Secretarius.

66.

Pastirski list o volitvah v ustavodajno zbornico.

Mihael,

po božji milosti in božjem usmiljenju knezoškof Lavantinski,

pošlje vsem častitim duhovnikom in ljubim vernikom svoje škofije nadpastirski pozdrav ter želi vsem mir, milost in blagoslov v Jezusu Kristusu našem Gospodu.

Et elegerunt viros plenos fide et Spiritu Sancto. In izvolili so može polne vere in Svetega Duha. (Dej. apost. 6, 5).

V Gospodu ljubljeni Lavantinci!

Ob vseh važnejših dogodkih sem vam doslej pošiljal daljše ali krajše pastirske liste, v katerih sem vam dajal prijazne opomine in primerne nasvete ter sem vam kazal načela in risal načrte, po kate-

rih se vam je bilo ravnati pri postopanju v danih položajih in slučajih.

(Takovski velevažni dogodki so bile vselej državnozborne volitve, od katerih je bilo toliko odvisno za gmotno in duševno blagostanje državljanov. Dotične nadpastirske poslanice najdete zbrane deloma v prvi in deloma v drugi knjigi mojih pastirskih listov.¹)

Prvikrat so v naši krasni kraljevini napovedane volitve v skupščino, ki bo obravnavala najmenitnejše stvari, kakor je ustava in ureditev naše skupne države. Pač ni bilo dozdaž važnejših volitev, kakor so ravnokar razpisane volitve v zakonodajno konstituantno. In prav zato si štejem v svojo posebno dolžnost, da vas, dragi katoliški kristjani, opozorim na to izredno zadevo, da vam vsaj v glavnih potezah pojasnim njen globoki pomen in dalekosežni namen.

Junaški Jozue je v odločilnem času sklical izraelski narod krog sebe in mu je predložil nujno svojo prošnjo za odločitev z ozirom na prihodnje zadržanje in vedenje, mišljenje in življenje, s pogledom na bodočo osodo. Na zbiro vam je dano, tako je zaklical slavljeni vodja blagemu ljudstvu, izvolite si danes, kar vam dopada! In vbojivo ljudstvo je klic svojega vladarja rado poslušalo ter je dobro volilo; izbralo si je srečno prihodnost. In s tem je pokazalo svojo zrelost, treznost, umnost zastran svojega pravega blagostanja. Modro to ravnanje je vsega posnemanja vredno za slovensko ljudstvo.

Kristjani predragi!

Vi že veste in vidite, da se bodo volitve narodnih poslancev v ustavodajno zbornico vršile po

¹ Dr. Mihael Napotnik, Pastirski listi. V Mariboru, 1906. Str. 79—87 in 259—269. — Idem. Druga knjiga. V Mariboru, 1916. Str. 26—33 in 256—265.

Častita duhovščina najde tozadevna pojasnila v raznih sinodalnih določbah. Primeri Gesta et statuta Synodi dioeclesanae anno 1896 celebratae. Marburgi, 1897. Cap. II. str. 203 nsl. — Actiones et constitutiones Synodi dioeclesanae anno 1900 peractae. Marburgi, 1901. Cap. XXXI. str. 242 nsl. Zlasti je vsega spomina vredno petdeseto poglavje te sinodalne knjige, v katerem so na podlagi znamenitih okrožnic Leona XIII. navedena pravila za volilce in za izvoljene poslance (str. 491 nsl). — Solnograški provincialni koncilj leta 1906 ponuja tudi modrosti polnih določil in navodil o političnih zadevah. (Acta et constitutiones Concilii provinciae Salisburgensis anno Domini 1906 celebrati. Salisburgi, 1910. Str. 200—203).

Novi cerkveni zakonik (Codex iuris canonici Pii X. Pontificis Maximi iussu digestus Benedicti Papae XV. auctoritate promulgatus. Romae, 1917) vsebuje mestoma tudi izvrstne ukrepe glede na naš predmet. Duhovnikom, ki bi mislili na poslanstvo, podaje can. 139 § 4 ravnilo: Senatorum aut oratorum legibus ferendis, quos *deputatos* vocant, munus... ne attentent sine licentia tum sui Ordinarii tum Ordinarii loci, in quo lectio facienda est. Cfr. can. 121.

celi kraljevini prvo adventno nedeljo ali dne 28. novembra tekočega leta. In po predpisih o volitvah narodnih poslancev v ustavotvorno skupščino je pozvana ustavoverna skupščina na dan 12. decembra ali na tretjo adventno nedeljo *Gaudete* tega leta v Belgrad. Od odmerjenih 41 slovenskih mandatov bi naj dobilo Mariborsko volilno okrožje (Štajerska — Maribor in Celje — Prekmurje in Koroško) 26 poslancev. (Od teh odpade en mandat na plebiscitno ozemlje ali ljudskoglasovalni pas.)

Oznanjene volitve so največji dogodek v naši dosedanji zgodovini. Dan 28. novembra je izredno važen za vsakega volilca. To ni igrača, ni šala, ni malenkost. To je zelo resen dogodjaj, ki bo od njega odvisna naša prihodnost. Te volitve so znamenitejšje od volitev, ko gre za izbor navadnega ali rednega parlamenta. Iz teh volitev bo izšla konstituenta ali ustavodajna zbornica, ki bo vsaj načelno, v glavnih obrisih določila lepi naši domovini obliko, upravo; ji bo položila temeljne zakone in bo ukrenila prav vse, kar potrebuje enotna država za svojo dogradbo in utrditev, kar terja za svoje osrečenje. Duh, ki bo preveval sklenjeno ustavo, bo tudi v veliki meri prešinjalo vse naše kulturno, politično in gospodarsko življenje za mnoga desetletja.

Sleherni državljani, ki ima pravico glasovanja, je odgovoren pred Bogom, pred svojo vestjo, pred sedanjim in naslednjim svetom za vse tisto, kar se hoče kakšni dve leti goditi v naši mladi državi po ustavovernem zboru. Slednji, ki je v posesti glasovalnega prava, je dolžen, da izpraša svojo vest, da se skrbno pripravi za veliki dan volitve kakor za slavnosten svetek in da po svoji zavesti voli zastopnika, ki je o njem docela prepričan, da je vreden, da je zmožen — ker pozna katoliški katekizem, krščansko modroslovje, krščansko sociologijo, narodno gospodarstvo in pa vestno delovanje po večnih resnicah — pa da je zanesljivo pripravljen, žrtvovati tudi največje prijetnosti, zločnosti in ugodnosti za svojo veliko in lepo domovino.

Vsak izvoljeni zastopnik se mora vrednega pokazati tolikega zaupanja in poverjenja od strani volilnih množic. Delegat mora vedno vedrega čela in mirne vesti stopati pred sodbo krščanskega ljudstva, s katerim mora biti v neprestani dotiki in nepretrgani zvezi; on mora njegove želje in pritožbe poslušati ter jih predlagati in tolmačiti na merodajnih mestih. To je kajpada naporno, požrtvovalno delo, ki ga ne zmaguje vsakdo, ampak le bistroumen in krepkovoljen in vsestranski izobražen mož. Neizogibna naloga poslancev je, da javljajo vse pravične zahteve svojih volilcev, da naznanjajo vse to, kar narod teži in boli, vladnim oblastim ter da pridno in nesebično delajo za blaginjo, za srečo, za blagor dežele in države, kateri morata, kar vsi žarno že-

limo, veselo napredovati v vsem dobrem in resničnem, v vsem lepem in krepostnem.

Slovenski poslanec ne sme javnega blagostanja podrejati zasebnemu hasku in dobičku. On se ne voli le zato, da sklepa postave in stvarja zakone, on mora biti obenem tudi zvest voditelj in varih, pogumen zaščitnik in zagovornik bednega naroda. On mora znati, kake krivice se godijo njegovim volilcem. Velike pravice ima narodni predstavnik, zagradelj so pa njegove dolžnosti tudi velike. In če jih natanko izpolnjuje, mu gre vsa čast in hvala, mu gre visoko spoštovanje in odkritosrčno priznanje, mu gre zaslužen povračilo.

V Gospodu zbrani kristjani! (Za državnozbornske volitve se je treba pred vsem prav dobro pripraviti. Vsa moč in ves uspeh ležita v delavnosti in požrtvovalnosti vseh v ta namen izvoljenih zaupnikov. Sporazumno se morajo določiti kandidatje. Glavna skrb volilnih odborov mora biti, da se volitve vršijo popolnoma prosto, pravično, spodobno in častno. Vsako motenje, beganje, plašenje mora biti izključeno.

Doba do pomembnega velikega dne 28. novembra je zelo kratka, in posel, ki se mora opraviti, je obilen in težek. Zdaj se bliža trgateg, spravljanje jesenskih pridelkov, jesenska setev, priprava za zimo in spomlad. In vendar mora vsak volilec najti dovolj časa, da se zvesto pripravi za blagdan, ki napoči z zgodovinsko važnim 28. novembrom ali s prvo adventno nedeljo. Vsak kmet in meščan bo po načelu enakosti lahko izrazil svojo voljo glede na izvolitev poslancev. In poslanci bodo dali celokupni državi novo ustavo ter bodo za ta stvor povsem odgovorni ljudstvu.

(Veselo torej na delo! Setev je tu, žetev pa bo sledila za njo. Ničesar se vam ni treba bati, če bote šli mirno, trezno in brez vsega nasilja na nujno in prepotrebno delo. Toda zakaj se morate vneto pobriniti za bližnje volitve? Omembe vredni razlogi so mnogovrstni in tehtoviti.

1. Izvoljeni poslanci bodo odločevali o ustavi naše edinstvene države. Kakor se bo nova osnova glasila, taka bo osoda ljube domovine za nedogledno dobo. Največja vprašanja za družabno in državno blaginjo se bodo reševala končno veljavno za dolgo vrsto let in let. Za več pokolenj bo padel žreb zadovoljnosti ali nezadovoljnosti.

2. Imenitne zadeve se bodo obravnavale, zadeve in razmere, ki se bodo bržkone dotikovale tudi naše svete Cerkve, te zale hčere nebes. Prašanje se bo stavilo in skušalo rešiti, obstaja li naj prijateljska zveza med državo in Cerkvijo, ali se naj sklene obestranski obvezna pogodba — synallagmaticum concordatum — ali pa se naj obe družbi ločita ali da postane Cerkev celo podložna svetni

družbi, kar bi najhuje škodovalo njeni razširitvi in bi kršilo ter oviralo napredovanje v njenih božjih uredbah, napravah in ustanovah. Božje kraljestvo na zemlji, Cerkev Kristusova, ni nikdar v kvar in škodo, marveč je le v prid in korist državi. Odpad od Cerkve je prepad za človeško družbo, kakor je odpad od Boga pogin za človeka.

3. Šlo bo tudi za versko šolo, ki je nedopovedne veljave in neizmerne vrednosti za krščansko ljudstvo. Ostane li naj šola krščanska tako, da se uči krščanski nauk in je krščanska vzgoja otrok v njej, da se tudi drugi predmetje ozirajo na edinovzveličavno vero, ali pa da jo prezirajo, ako že ne odrivajo. Šlo bo za šolo z Bogom ali brez Boga. Vendar edino in samo le šola, v kateri božji Učenik zavzema prvo mesto, je zmožna vzgojevati нравno vzvišene značaje, ki se tudi najsilnejšim vabilom k hudemu zmagovito ustavljajo.

4. Govor bo dalje o zakonski zvezi, ki je po nauku vesoljne Cerkve zakrament in ne razdružljiva. Sveti zakon je temelj srečnim domačim družinam in po teh celi državi, ki je le višja družba mnogoštevilnih familij. Razporoka, dovoljena od svetne postave, bi bila najhujša rana, vsekana človeški družbi. Zakon mora biti državljanom častitljiv in neoskrunljiv, visoko cenjen in svet. Cerkev in država imata za svoj razvoj in procvit neprecenljiv dobiček od negrajnega zakonskega življenja svojih podanikov.

5. Reševala se bodo razna druga prevažna in zapletena prašanja, ki segajo globoko v življenje državljanov, kakor je naprimer agrarna ali zemljodelna uravnava, delavsko gibanje, preskrba onemoglih v starosti. Treba bo naglašati dolžnost dela. Vsakdo mora osebno delati, bodi z duševnimi bodi s telesnimi močmi. Družba mora skrbeti pa za tiste, ki delajo za družbo, ki socialno služijo državi. Osemurni delavnik nima namena, da v prostem času lenari delavec in zapravlja zaslužek, temveč da ustreza svojim domačim potrebščinam. Družba je dolžna skrbeti za svoje člane v slučaju nezgode, starosti, oslabelosti. Kako se to izvede in doseže, bode ne prelahka naloga odposlancev.

Seveda, zavsem rajskega življenja ne more nihče več uživati na zemlji, v tej dolini solz in križev. Bridke stiske in težave, posledice greha, se ne dajo docela odpraviti. Toda siromakov, ki bi si radi služili vsakdanji kruh, pa si ga nikakor ne morejo; ki stradajo, in nikogar ne najdejo, da bi jih nasitil; ki so brez strehe in ne dobijo prenočišča; ki vzdihujejo na bolniški postelji in jim nihče ne postreže — taci ubožcev in sirot bi naj ne bilo v človeški po krščanskih načelih urejeni družbi. Zatorej treba oskrbeti družabni red, v katerem ne bo ostala nobena nadloga brez tolažbe, brez utehe, brez pomoči in podpore. To pa se bo doseglo le po vestnem

izpolnjevanju zapovedi krščanske ljubezni in pravičnosti.

6. Urejevali se bodo odnošaji v državi, pri katerih uredbah bodo stranke po svojem številu in svojih vrlinah vplivno nastopale. Katoliški volilci morajo podpirati le tisto stranko, ki prisega na program krščanskega svetovnega naziranja. Njim, ki nimajo žive vere v Boga, ki je edini temelj vsake oblasti, in ki zametujejo Cerkev, tem nobenega priznanja, nobenega volilnega glasa!

O pravih načelih mora biti vsakdo dodobra podučen, ki ima volilno pravico in potemtakem tudi dolžnost voljenja, da gre k volitvi zavesten in neustrašen ter odda svoj glas v prepričanju, da se poteguje za najboljši ker krščansko-katoliški program.

In v tej duhovni borbi naj bodo volilci složni in vzajemni, edini in sklenjeni, naj bodo enega duha in enega srca. V skladni skupnosti bivata moč in rešitev.

V Gospodu ljubi Lavantinci!

Trudite se vsi tako, da bodo prevažne volitve dobro izpale, da bo njihov izid zadovoljiv za vsakega pravega patriota ali domoljuba. Vi, ki posedate volitveno pravo, se bote tega dragocenega prava zavedno poslužili v splošno korist, v občo blaginjo. Drugi vas bodo v tem poslu pa podpirali z nasveti, s prošnjami in z molitvami ter z drugimi dobrimi deli. Ne vladaj nikjer malomarnost, ne poloti se nikjer ljudi brezbriznost in utrujenost zastran prepomenljivih, epohalnih volitev. Stari Solon, eden izmed sedmih grških modrijanov, je v ustavi za atiško državo določil, da se mora vsak državljani pod kaznijo brezčastnosti odločiti v politiški borbi za katero pripustljivo stranko. Modri mož je želel, da podpira sleherni Atenec s svojo udeležbo organsko življenje države in da ne nastaja škodljivo strankarstvo vsled brezskrbnosti prebivalcev.

Živo pa želim, da se vse vrši vljudno in dostojno, pošteno in pravično. Volilno gibanje in delovanje terja mnogo modrosti in previdnosti, zahoteva obilo krotanja in zatajevanja samega sebe. Divje in kričeče postopanje, burno in nasilno agitovanje več škoduje, kakor koristi. Naj se nikar ne pomnožuje napetost, ki že itak vlada med poedinimi stanovi. Vedno velja in je še zmeraj res: Non in commotione Dominus. Ni v pišu Gospod. (III. Kralj. 19, 11). Bog je Bog miru. In človekoljubni papež Benedikt XV. so letošnjo binkoštno nedeljo poslali vsemu svetu prekrasno okrožnico o krščanski obnovitvi trdnega in trajnega miru. Jaz sem jo lepo poslovenjeno ter s primernim uvodom in sklepom spremljeno priobčil v posebnem pastirskem listu, da ga dušni pastirji preberejo s

pridižnic vernikom v poduk njihovega uma in v nagib njihove volje.

Zavoljo volitev se ljubi moji nikar ne dajte zapeljati k nemiru in neredu, se nikar ne pustite zvoditi k zdražbam ali celo k nasilstvom. Svet naj vidi in spozna, da v Lavantinski vladikovini pošiljajo značajni volilci značajne može v narodno predstavništvo, v ljudski parlament. Tu naj žari krščanska omika in olika v vsej svoji prijetni svetlobi. Sovražnosti, zasegljivosti in ujedljivosti pa se naj odpravijo.

Katoličanje naj se popolnoma zavedajo svoje dolžnosti, ki jo imajo v javnem življenju; naj si je bodo svesti določno in odločno, vendar brez žaljenja in zbadanja drugače mislečih sodržavljanov. Jasna luč katoliškega naziranja in vabljava gorkota krščanske ljubezni naj vodita vse dejanje in nehanje. Za Bogom sledi občna blaginja, splošna korist. Za oboje se bojujmo pod praporom, ki ga lepšata križ in krona. Ta je zmagujoč in rešilen, vsak drugi pa poguben in rušilen.

Mili moji škofljani! Za uspešno delovanje potrebujemo nebeškega blagoslova. Preden je volil Kristus apostole, je celo noč molil k Bogu. Zgodilo se je pa tiste dni, pripoveduje sv. Lukež takomnično, da je Jezus na goro šel molit in je prenočil v sveti molitvi. In ko je bil dan, je poklical svoje učence in je izmed njih dvanajst izvolil, katere je tudi apostole, to je poslanca, imenoval. (Luk. 6, 12. 13). Kristus je molil, da bi Oče nebeški učencem, katere je izvolil za svoje poslanca v svojem božjem kraljestvu na zemlji, podelil vse milosti, ki so jih potrebovali za svoj težav in odgovornosti polni poslanski poklic.

In apostoli so se po vzgledu svojega božjega Učenika tudi obrnili z molitvijo do Boga, ko je bilanjemu, poznatelj srca, prepustiti volitev novega apostola v apostolski kolegij. Po svojem prepričanju so postavili dva moža, ki bi imela za poslanstvo potrebne lastnosti. Izvoliti poklicanega, so pa prosili Boga samega, rekoč: Ti, o Gospod, ki poznaš srca vseh, pokaži, katerega si izvolil izmed teh dveh, da prejme mesto in službo poslanstva. In so žrebali za nju, in žreb je padel na Matija, in je bil prištet enajsterim poslancem. (Dej. apost. 1, 23—26). — Apostoli so tudi priporočili množicam izvolitev mož, ki imajo dobro spričevanje in so polni Svetega Duha in modrosti, da bi skrbeli za telesne potrebščine vernikov. In izvolili so občani sedem mož, polnih vere in Svetega Duha. (Dej. apost. 6, 3—5).

Učimo se iz povedanega, da ne moremo nič resnično dobrega skazati bližnjemu, če ne molimo, da bi Bog naše delo blagoslovil. In zato hočemo tudi mi moliti po vzgledu Kristusovem in njegovih apostolov, da izvolimo može polne vere in dobrega

duha, da izberemo poslance, po katerih bo ljudstvu dohajal blagor in se bo od njega odvrčalo prehudo gorje. Dobre volitve, dobra konstituenta, dobra ustava, dobra država, srečni državljani.

V ta dobri namen določim naslednje: Predležeči pastirski list se naj vernikom pravočasno prebere s pridiznic. Zadnjo pobinkošno nedeljo, ki jo posvečujemo pred volitvenim dnevom, se naj pri navadni popoldanski službi božji moli častitljivi rožni venec in se naj opravijo litanije najsvetejšega imena Jezusovega. Potem se naj zapoje: *Veni creator Spiritus!* Pridi stvarnik Sveti Duh! In naposled se podeli zakramentalni blagoslov!

Oblagodarjeni z božjim blagoslovom in podpirani po priprošnjah sv. apostolov, zlasti sv. Matija, apostola volitve po žrebu, bomo na Gospodov dan 28. novembra imenitno delo volilno izvršili tako, da nam bo služilo v dobro srečo, časno in večno. V ta preblagi namen sem vam pisal in poslal pričujoči nadpastirski list. Jaz sem pisal, Vsemogočni pa daj svojo pomoč!

Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi z vašim duhom, bratje! Amen. (Gal. 6, 18).

Dano v Mariboru, na god sv. angeljev varihov, dne 2. rožnivenškega meseca oktobra leta Gospodovega 1920.

† Mihael,
knezoškof.

67.

Cerkveno slavljenje državnih praznikov.

V letošnjem uradnem listu Lavantinske škofije št. I. odst. 7. str. 16 so se naznanili določeni državni prazniki, namreč Vidov dan, Rojstni dan Nj. Velikanstva kralja Petra I., Obletnica narodnega ujedinjenja in Rojstni dan Nj. Visočanstva prestolonaslednika in regenta Aleksandra.

Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo pa je z dopisom od dne 16. julija 1920 št. 7473 kn. šk. ordinariatu sporočilo naslednje:

Ministrstvo notranjih del je obvestilo predsedništvo deželne vlade z odlokom z dne 26. maja 1920, Sl. št. 155, da se vsled odloka kr. vlade praznuje dan 24. maja, na katerega pade praznik slovanskih apostolov Cirila in Metoda, kot državni praznik po običajnem načinu državnih praznikov. Predsedništvo deželne vlade je opozorilo ministrstvo notranjih del, da se v Sloveniji praznuje praznik slovanskih apostolov Cirila in Metoda po cerkvenem koledarju dne 5. julija, in je prosilo ministrstvo z ozirom na to za nadaljna navodila. Ministrstvo notranjih del je na to brzojavilo z dne 2. julija Pov. Sl. št. 289 odgovorilo, da je praznik apostolov Cirila in Metoda kot

državni praznik določen za 24. maja za celo kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. 5. julij se vsled tega v Sloveniji ne more praznovati kot državni praznik.

Z ozirom na ta dopis se naroči kn. šk. župnijskim uradom, da praznujejo vsako leto na dan 24. maja praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda kot državni praznik s slovesno službo božjo.

Ta dan se opravi, ako rubrike to dopuščajo, za državno slavlje missa votiva solemnis de festo s. Cyrilli et s. Methodii, drugače pa missa de die. Po sveti maši se zapoje »Te Deum« z molitvijo pro gratiarum actione.

Cerkveni god sv. Cirila in Metoda, čigar dan je bil v teku časa že večkrat izpremenjen, se obhaja v naši škofiji kakor doslej 7. julija.

K tej slovesni službi božji se naj pravočasno povabijo državne in vojaške oblasti, javni organi, korporacije in občinstvo. Kjer je bila dozdej tako navada, naj se ta služba božja opravi naslednjo nedeljo.

68.

Osebna naznanila.

Umeščeni so bili gospodje: Friderik Horvat, župnik pri Sv. Lavrenciju nad Mariborom, kot vikar župnije Velika Nedelja; Henrik Peternel, kapelan v Teharju, kot župnik v

Črešnjicah in Jožef Šribar, I. kapelan v Trbovljah, kot župnik v Artičah (1. septembra 1920); Vid Pavlič, provizor na Remšniku, kot župnik ravnotam (1. oktobra 1920).

Postavljeni so bili gospodje: Viktor Kragl, vpokojeni župnik ljubljanske škofije, za provizorja v Framu in Leopold Vozlič, župnik sekovske škofije, za provizorja pri Mariji Snežni na Velki (1. septembra 1920); titl. gospod Štefan Pivec, kn. šk. duhovni svetovalec, dekan in nadžupnik v Vuzenici, za sprovizorja pri Sv. Primožu na Pohorju in Blaž Brdnik, kapelan na Pilštanju, za provizorja v Jurkloštru (1. oktobra 1920).

Nastavljeni so bili gospodje: Jožef Žmavc, II. kapelan v Trbovljah, kot I. in ondotni III. kapelan Martin Gorogranc kot II. kapelan ravnotam (1. septembra 1920); Albert Pravst, duhovnik ljubljanske škofije, kot I. kapelan pri Sv. Juriju ob južni železnici (15. septembra 1920).

Prestavljeni so bili gospodje kapelani: S 1. septembrom 1920: Alojzij Skuhala iz Makol k Sv. Lavrenciju nad Mariborom; Janez Ogulin od Svetinj v Jarenino; Martin Medved iz Jarenine na Teharje; Franc Urleb iz Rajhenburga (II) v Trbovlje (III); s 7. septembrom 1920: Anton Plevnik od Sv. Jurija ob južni železnici (I) v Rajhenburg (II).

Zopet nastavljeni so bili gospodje: S 1. septembrom 1920: Jakob Rabusa, provizor v Artičah, kot kapelan v Do-

bovi; Janez Verbajnsak, provizor pri Veliki Nedelji, kot kapelan ravnotam; Marko Škofič, deficient, kot kapelan v Črešnjevcu; Janez Kotnik, deficient, kot kapelan v Makolah; s 1. oktobrom 1920: Vladimir Cepuder, bivši vojni kurat, kot kapelan pri Sv. Martinu na Pohorju in Jožef Pretnar, deficient, kot kapelan na Pilštanju.

Dopust zaradi bolezni je dobil gospod Andrej Pirc, kapelan v Dobovi (1. septembra 1920).

V začasni pokoj sta stopila gospoda: Jurij Cvetko, župnik v Jurkloštru in Blaž Dvoršak, župnik pri Sv. Primožu na Pohorju (1. oktobra 1920).

Umrli so gospodje: Janez Luskar, župnik v Kostrivnici, dne 1. avgusta 1920, v 43. letu starosti; Valentin Kropivšek, župnik v Framu, dne 28. avgusta 1920, v 42. letu starosti; p. n. gospod Jožef Majcen, inful. stolni dekan, kn. šk. konzistorijalni svetovalec in referent, dne 4. septembra 1920, v 61. letu starosti; Jožef Valenčak, vpokojeni župnik v Šoštanju, dne 20. septembra 1920, v 74. letu starosti; Jakob Korošak, vpokojeni kapelan v Ločah, dne 8. oktobra 1920, v 77. letu starosti.

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 12. oktobra 1920.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj kn. šk. pisarne.